ALGEMEEN VERSLAG

VAN DEN STAAT

VAN HET

MIDDELBAAR EN LAGER ONDERWIJS

VOOR

EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN

IN

NEDERLANDSCH-INDIË

OVER

1882.

Samengesteld uit de verslagen van het College van Curatoren van het Gymnasium Willem III, van de Commissiën van Toezicht op de Hoogere Burgerscholen te Samarang en te Soerabaja, van de Inspecteurs van het Lager Onderwijs en van het Bestuur der Normaalschool voor hulponderwijzers te Batavia.

BATAVIA,
LANDSDRUKKERIJ
1883.

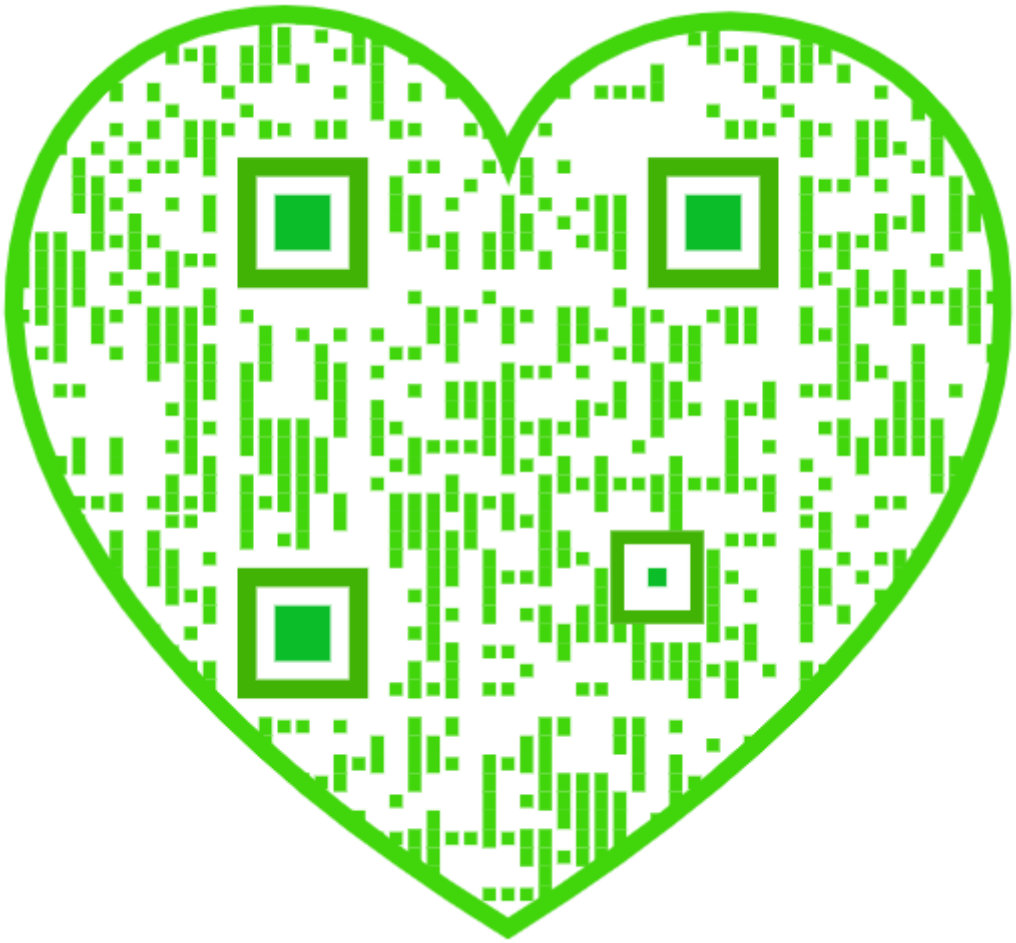

INHOUD.

A.

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

BLADZ.

Algemeene mededeelingen 1

a. GYMNASIUM WILLEM III.

College van Curatoren 1
Personeel 2
Leerlingen 3
Aantal leerlingen der hoogere burgerschool te Batavia 9
Schoolverzuim 10
Gedrag en ijver der leerlingen 12
Beurs gevormd uit de gifte van den Koning van Siam 12
Bibliotheek en verzamelingen 13
Gebouwen 13

b. HOOGERE BURGERSCHOOL MET DRIEJARIGEN CURSUS VOOR MEISJES TE BATAVIA.

Commissie van toezicht 13
Personeel 13
Leerlingen 14
Inkomsten en uitgaven 16

BLADZ.

c. HOOGERE BURGERSCHOOL MET VIJFJARIGEN CURSUS TE SEMARANG.

Commissie van toezicht 16
Personeel 16
Leerlingen 17
Bibliotheek en verzamelingen 19
Gebouw 20

d. HOOGERE BURGERSCHOOL MET VIJFJARIGEN CURSUS TE SOERABAJA.

Commissie van toezicht 20
Personeel 20
Leerlingen 21
Bibliotheek en verzamelingen 23
Gebouw 25
Ontvangsten en uitgaven der hoogere burgerscholen te Semarang en Soerabaja. 23
Burgeravondschool, verbonden aan de hoogere burgerschool te Soerabaja ... 24

B.

LAGER ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET HEN GELIJKGESTELDEN.

§ 1. Mededeelingen van algemeenen aard 27
» 2. Toezicht op het onderwijs 27
» 3. Akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs 28
» 4. Getal en aard der scholen 29
» 5. Omvang en toestand van het onderwijs 32
Lezen 32
Schrijven 32
Vormleer 33
Rekenen 33
Nederlandsche taal 33
Aardrijkskunde 33

BLADZ.

Geschiedenis 33
Kennis der natuur 33
Zang 34
Beginselen van de kennis der levende talen 34
Teekenen 34
Gymnastiek 34
Handwerken voor meisjes 34

§ 6. Onderwijzend personeel 35
» 7. Getal en aard der leerlingen 36
» 8. Onderwijzerswoningen, schoollokalen, schoolmeubelen en leermiddelen, schoolbibliotheken 39

Uitgaven en ontvangsten van het openbaar lager onderwijs in Ned.-Indie gedurende 1882 40

BIJLAGEN:

L^a. A. Soort der akten van bekwaamheid 41
» B. Getal en aard der scholen in Ned.-Indië onder ultimo December 1882. 42
» C. Onderwijzend personeel bij de lagere scholen in Ned.-Indië onder ultimo December 1882 44
» D. Nominatieve staat der inspecteurs, onderwijzers, onderwijzeressen en kweekelingen bij het openbaar lager onderwijs in Ned.-Indië onder ultimo December 1882 46
» E. Mutatien onder het onderwijzend personeel van de openbare lagere scholen in Ned.-Indië gedurende het jaar 1882 59
» F. Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1881 de openbare lagere scholen in Ned.-Indië bezochten 63
» G. Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1882 de bijzondere lagere scholen in Ned.-Indië bezochten 67
» H. Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1882 de openbare en bijzondere lagere scholen in Ned.-Indië bezochten 68
» I. Staat van het onderwijzend personeel en van de leerlingen aan de openbare lagere scholen in Ned.-Indië onder ultimo December 1882. 72
» K. Staat van het onderwijzend personeel en de leerlingen aan de bijzondere lagere scholen in Ned.-Indie onder ultimo December 1882. 82

A.

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Algemeene mededeelingen.

Met 1 Januari 1882 werd het schoolgeld voor de drie laagste klassen der hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus verminderd van *f* 180 tot *f* 120 's jaars en zoodoende dit gedeelte van het middelbaar onderwijs wederom binnen het bereik van meerderen gebracht.

Te *Batavia* werd den 2den October eene hoogere burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes geopend.

De afdeeling A van het Gymnasium te *Batavia* telde onder hare leerlingen twee Chineezen en een Inlander. Overigens namen geene Vreemde Oosterlingen of Inlanders aan het middelbaar onderwijs deel.

a. Gymnasium Willem III te Batavia.

College van Curatoren.

Terwijl de in 1881 ontstane vacature van Lid in dit college bij het einde van dit jaar nog niet was aangevuld, ontvielen in 1882 daaraan nog drie zijner leden, namelijk de Heeren Dr. *P. A. Bergsma,* Mr. *L. Hovy* en *D. J. De Leeuw,* die allen naar *Europa* vertrokken.

In den loop van het jaar werd in die vier vacatures voorzien door de benoeming van de Heeren Dr. *J. J. W. E. Van Riemsdijk,* Mr. *U. J. Huber Noodt,* Dr. *J. P. Van der Stok* en *H. H. Holle.*

Ook de Secretaris van het college, de Heer Mr. *J. H. Bergsma,* vertrok naar *Europa* en werd als zoodanig door den Heer *F. W. Boes Lutjens* vervangen.

Aan het college voornoemd werd in 1882 nog het bestuur opgedragen over de bovenvermelde hoogere burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes.

Personeel.

Het afgeloopen jaar kenmerkte zich door vele mutatiën en ongesteldheden onder de leeraren, waardoor de lessen niet altijd even geregeld konden gegeven worden.

De volgende mutatiën vonden plaats. Aan de leeraren in het hand- en rechtlijnig teekenen *Tröger* en *Bajetto* werd in Maart en April een buitenlandsch verlof wegens ziekte verleend. Zij werden vervangen door den Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur *W. C. C. Bleckmann,* die aanvankelijk als tijdelijk leeraar dienst had gedaan, terwijl in Mei de tijdelijke onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs *J. Luijten* tot tijdelijk Leeraar in genoemde vakken werd aangesteld. In dezelfde maand werd aan den tijdelijken leeraar in de wiskunde en het boekhouden *J. Verheul* wegens ziekte verlof naar *Europa* verleend. Zijn dienstwerk werd onder andere leeraren verdeeld.

In den loop der maand Juni aanvaardde de nieuwe leeraar in de geschiedenis en aardrijkskunde *Th. Piper* zijne betrekking, die tot dusver door drie anderen was waargenomen.

Door de benoeming van den Heer *K. W. Praasterink* in de maand Februari werd voorzien in de vacature van leeraar in de Nederlandsche taal en letterkunde.

De twee in 1878 gecreëerde tijdelijke betrekkingen van leeraar in de wiskunde en het boekhouden en van leeraar in de Fransche en Engelsche talen, de geschiedenis en de aardrijkskunde, tot dusver vervuld door de Heeren *J. Verheul* en *M. P. Van Lierop,* bleken, door vermindering van het getal leerlingen, waardoor het aantal klassen-afdeelingen ingekrompen kon worden, verder overbodig te zijn. Ingaande

met den cursus 1882/83 werden zij daarom ingetrokken. Het onderwijs in het boekhouden werd toen, als in de vaste diensttaak begrepen, opgedragen aan den leeraar in de wiskunde *H. C. Van Ruijven.*

Leerlingen.

Afdeeling A. Op 1 Januari 1883 was, blijkens het vorige jaarverslag, het aantal van 187 leerlingen over de verschillende klassen verdeeld als volgt:

1e studiejaar	63
2e »	42
3e »	35
4e »	26
5e »	19
Toehoorders	2

In het tijdvak van 1 Januari tot het einde van den cursus 1881—1882 vermeerderde dit aantal met 3. Een leerling van het Erasmiaansch gymnasium te *Rotterdam* werd na afgelegd examen tot het 1e en een leerling van de hoogere burgerschool te *Delft* zonder examen tot het 2e studiejaar toegelaten, terwijl 1 oud-leerling zich als toehoorder liet inschrijven.

Daarentegen verlieten de school 48 leerlingen, waarvan 11 uit het 1e, 4 uit het 2e, 6 uit het 3e, 5 uit het 4e, 19 uit 5e studiejaar en 3 toehoorders.

Van deze zijn:

9 naar *Nederland* vertrokken om daar hunne studiën voort te zetten,
1 naar de hoogere burgerschool te *Semarang,*
1 naar die te *Soerabaja,*
2 gingen over in den handel,
3 bij den post- en telegraafdienst,
7 bij gouvernements-bureau's,
2 in het leger, terwijl
6 hunne studiën staakten, om eene betrekking te zoeken,
1 overleed en
16 in Juli en Augustus een voldoend eindexamen aflegden.

De cursus sloot dus met 142 oud-leerlingen of 14 meer dan het schooljaar 1880—1881.

Van de 150 leerlingen, die de vier laagste klassen op ultimo Juni telden, namen 2 geen deel aan het overgangsexamen.

Van de overige 148 werden bevorderd:

van het 1e studiejaar (57 leerlingen) tot het 2e 32,
» » 2e » (39 ») » » 3e 28,
» » 3e » (31 ») » » 4e 19,
» » 4e » (21 ») » » 5e 17,

dus van de 148 leerlingen 96 of bijna 65 pCt. tegen 67 pCt. in 1880 en 72.5 pCt. in 1881.

De uitslag was dus ongunstiger dan de twee vorige jaren, hetgeen wordt toegeschreven aan den minder goeden aanleg van vele leerlingen van de 1e en 3e studiejaren en aan de bovenvermelde mutatiën en ziekten onder het leeraarspersoneel.

Het toelatingsexamen werd op 24 Juli en volgende dagen gehouden. Daarvoor hadden zich aangemeld 60 candidaten, allen voor het eerste studiejaar, waarvan 41 slaagden, doch slechts 38 zich als leerling lieten inschrijven.

Zonder examen werden toegelaten tot de klassen, waarin zij zaten op de hoogere burgerschool, die zij verlaten hadden: in het 1e studiejaar 1 leerling van de hoogere burgerschool te *Semarang*, in het 2e studiejaar 1 leerling van die te *Rolduc*, in het 4e studiejaar 1 leerling van die te *Semarang* en in het 5e studiejaar 1 leerling van laatstgenoemde school en 1 van die te *Utrecht*.

Bovendien kwamen 2 oud-leerlingen tot de inrichting terug, de eene in het 1e, de andere in het 3e studiejaar.

Het totaal aantal leerlingen bedroeg dus bij het begin van den cursus 1882—1883 187, waarvan 186 voor alle en 1 voor enkele lessen.

Zij waren verdeeld als volgt:

1e studiejaar	62
2e »	42
3e »	40
4e »	23
5e »	19
Toehoorder	1

In het geheel zijn de lessen in het schooljaar 1881—1882 gedurende korteren of langeren tijd bijgewoond door 193 leerlingen.

Gedurende het eerste kwartaal van den cursus 1882—1883 vermeerderde het aantal leerlingen met 4 en verminderde het met 15.

Een leerling van de hoogere burgerschool te *Utrecht* en een van die te *'s Gravenhage* werden namelijk toegelaten tot het 2e studiejaar. Een adspirant werd na examen tot het 1e studiejaar toegelaten, terwijl aan een oud-leerling — commies der 3e klasse bij den post- en telegraafdienst — werd vergund de lessen in het 4e studiejaar als toehoorder bij te wonen.

Daarentegen verlieten de school 3 leerlingen van het 1e, 5 van het 2e, 5 van het 3e en 1 van het 5e studiejaar, zoomede 1 toehoorder. Van deze werden geplaatst:

2 bij den post- en telegraafdienst,
2 in den handel,
1 bij de burgerlijke openbare werken,
1 bij den dienst der staatsspoorwegen, terwijl
3 naar *Nederland* vertrokken om daar hunne studiën voort te zetten,
1 wegens voortdurende ongesteldheid zijne studiën staakte en
5 zich voorbereidden tot het examen van adspirant-officier bij het Nederlandsch-Indische leger.

Op 1 Januari 1883 bedroeg het aantal leerlingen der afdeeling hoogere burgerschool dus:

1e studiejaar	60
2e »	39
3e »	35
4e »	23
5e »	18
Toehoorder	1
Totaal	176

Afdeeling B. Op 1 Januari 1882 bedroeg het aantal leerlingen in deze afdeeling, blijkens het vorige jaarverslag, 40. In de eerste helft van 1883 verminderde dit aantal met 1, terwijl 18 leerlingen van het 2e studiejaar onder ultimo Juni

werden afgeschreven en wel 1 wegens overlijden, 2 wegens staking hunner studiën en de 15 anderen om zich aan het groot-ambtenaarsexamen, dat in Augustus zou worden gehouden, te onderwerpen, terwijl tusschen ult°. Juni en einde Augustus bovendien 1 leerling overleed en 1 de inrichting verliet, zoodat de cursus dezer afdeeling sloot met 19 oud-leerlingen.

Vóór den aanvang van den nieuwen cursus — op 5 September — lieten zich 12 nieuwe leerlingen inschrijven en keerden 4 oud-leerlingen tot de afdeeling terug.

Van de 12 nieuwe leerlingen hadden 11 het eindexamen eener hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus in *Nederlandsch-Indië* afgelegd, terwijl 1 dit in *Nederland* gedaan en daarna de lessen aan de instelling voor Indische taal-, land- en volkenkunde te *Delft* bijgewoond had, doch niet bij het in *Nederland* afgelegd groot-ambtenaarsexamen geslaagd was. Het schooljaar 1882—1883 begon dus met 35 leerlingen, waarvan 11 in het 1e en 24 in het 2e studiejaar.

Vóór het einde van 1882 liet zich 1 leerling van het 1e studiejaar afschrijven, die bij den post- en telegraafdienst geplaatst werd. Daarentegen keerde 1 oud-leerling terug en lieten zich 6 nieuwe leerlingen inschrijven, waarvan 5 in *Indië* en 1 in *Nederland* het getuigschrift wegens voldoend afgelegd eindexamen eener hoogere burgerschool verkregen hadden.

Op 1 Januari 1883 bedroeg dus het aantal leerlingen dezer afdeeling 41, waarvan 16 in het 1e en 25 in het 2e studiejaar.

Van deze 41 leerlingen, waaronder geen enkele Inlander of Vreemde Oosterling voorkomt, zijn 28 oud-leerlingen der Bataviasche, 3 idem der Semarangsche en 8 idem der Soerabajasche hoogere burgerschool.

De verschillende mutatiën in het aantal leerlingen van beide afdeelingen gedurende het verslagjaar, worden op onderstaande tabel in bijzonderheden aangewezen.

	LEERLINGEN.									
	Afdeeling hoogere burgerschool.							Afdeeling B.		
	1e studiejaar.	2e studiejaar.	3e studiejaar.	4e studiejaar.	5e studiejaar.	Toehoorders.	TOTAAL.	1e studiejaar.	2e studiejaar.	TOTAAL.
Ultimo van het vorig verslagjaar	63	42	35	26	19	2	187	22	18	40
Ultimo Januari 1882 . .	64	42	35	26	19	2	188	22	18	40
» Februari » . .	61	41	35	26	19	2	184	22	18	40
» Maart » . .	61	41	34	25	18	2	181	21	18	39
» April » . .	60	40	34	24	18	2	178	21	18	39
» Mei » . .	60	40	34	24	18	2	178	21	18	39
» Juni » . .	58	40	31	21	6	—	156	19	—	19
» Juli » . .	58	40	31	21	6	—	156	19	—	19
Tusschentijds toegelaten .	1	1	—	—	—	1	3	—	—	—
Tusschentijds verlieten de inrichting	6	3	4	5	13	3	34	—	—	
In den cursus 81/82 zijn de lessen bijgewoond door	64	45	35	26	19	4	193	—		—
Aan de overgangsexamens namen deel	57	39	31	21	—	—	148	—	—	—
Aan de overgangsexamens namen geen deel. . .	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Bevorderd werden . . .	32	28	19	17	—	—	96	—	—	—
Niet bevorderd werden .	26	12	12	4	—	—	54	—	—	—
Eindexamen legden af:										
daarvan slaagden. . .	—	—	—	—	15	1	16	—	—	—
werden afgewezen . .	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—
Groot - amblenaarsexamen legden af:										
daarvan slaagden. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8
werden afgewezen . .	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7
In Augustus verlieten de inrichting	4	2	2	—	6	—	14	—	—	—
Oud-leerlingen op ult° Aug.	54	38	29	21	—	—	142	—	—	19
Toelatingsexamen:										
candidaten	60	—	—	—	—	—	60	—	—	—
geslaagd	41	—	—	—	—	—	41	—	—	—
afgewezen	19	—	—	—	—	—	19	—	—	—
Van de geslaagden lieten zich inschrijven . . .	38	—	—	—	—	—	38	—	—	—
Zonder examen kwamen van andere scholen . .	1	1	—	1	2	—	5	—	1	1
Oud-leerl. keerden terug	1	—	1	—	—	—	2	—	4	4
Op 4/5 September waren ingeschreven	62	42	40	23	19	1	187	11	24	35
Ultimo September 1882 .	61	42	38	23	19	1	184	12	25	37
» October » .	60	42	38	23	18	1	182	12	25	37
» November » .	60	42	38	23	18	1	182	13	25	38
» December » .	60	39	35	23	18	1	176	16	25	41

Sedert de stichting van het Gymnasium *Willem III* heeft het aantal leerlingen, dat dáár middelbaar onderwijs genoot, telkens bij het begin der hieronder genoemde jaren bedragen:

Jaar.	Aantal.	Jaar.	Aantal.	Jaar.	Aantal.	Jaar.	Aantal.
		1 October 1867 de toenmalige afd. B. gereorganiseerd tot eene hoogere burgerschool met 5jarigen cursus.					
1861	25			1872	124	1879	227
1862	34			1873	135	1880	218
1863	35			1874	132	1881	193
1864	41 (*)	1868	63	1875	152	1882	187
1865	43	1869	97	1876	185	1883	176
1866	46	1870	102	1877	215		
1867	44	1871	114	1878	225		

De aantallen leerlingen herkomstig van de gewesten *Bantam, Batavia, Krawang,* de *Preanger-Regentschappen* en *Cheribon* en van de gewesten op de Buitenbezittingen die, met de eerstgenoemden, door hunne geographische ligging geacht kunnen worden tot het ressort der Bataviasche school te behooren, verminderden niet, maar bleven sedert 1877 ongeveer stationnair; alleen bij het einde van het tegenwoordig verslagjaar was eene kleine vermindering waar te nemen, die echter, wellicht aan toevallige omstandigheden toe te schrijven, mogelijk later bevonden zal worden van voorbijgaanden aard te zijn geweest.

Het hier medegedeelde blijkt meer in bijzonderheden uit het volgend overzicht:

(*) Deze cijfers betreffen uitsluitend de destijds bestaande, in 1867 tot volledige H. B. S. hervormde afdeeling B.

Daarin zijn dus niet begrepen:

a. de leerlingen der toenmalige afdeeling A (klassieke stukken);

b. de leerlingen van de in dien tijd onder den oneigenlijken naam van „pro gymnasium" bestaan hebbende afdeeling voor voorbereidend (middelbaar) onderwijs.

Aantal leerlingen der hoogere burgerschool te Batavia.

DATUMS.	Uit streken, die geacht kunnen worden tot het ressort der school te behooren.				Uit andere streken.				Totaal Generaal.	Verdere toelichtingen.
	Van de residentie Batavia.	Van andere gewesten van West-Java.	Van het eiland Sumatra en de gewesten Riouw, Banka, Billiton en de Westerafd. van Borneo.	Totaal.	Van Midden-Java.	Van Oost-Java.	Van Buitenbezittingen niet in de 4e kolom genoemd.	Totaal.		
Ult° December 1873	76	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	132	1 November 1875 driejarige H.B.S. te Soerabaja opgericht en op de Bataviasehe school geen nieuwe internen meer toegelaten van Batavia en Soerabaja, wat de leerlingen van deze laatste plaats aangaat echter alléén voor zooveel betreft de 3 laagste studiejaren.
» » 1874	88	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	152	
» » 1875	89	25	11	125	39	12	9	60	185	
» » 1876	116	30	10	156	40	11	8	59	215	
» » 1877	130	36	12	178	32	8	7	47	225	
» » 1878	144	20	13	177	30	14	6	50	227	
» » 1879	150	16	13	179	14	13	10	37	216	
» » 1880	153	9	11	173	6	6	8	20	193	
» » 1881	156	11	8	175	5	3	4	12	187	1 November 1877 driejarige H.B.S. te Samarang opgericht en op de Bataviasche school in 't geheel geen nieuwe leerlingen meer tot het internaat toegelaten.
» » 1882	148	6	12	166	8	1	1	10	176	1 October 1879 de H.B. scholen te Semarang en Soerabaja tot vijfjarige uitgebreid en het internaat bij de Bataviasche school geheel opgeheven.

(a) Volledige aanteekeningen tot bepaling dezer cijfers ontbreken.

Vergeleken met vroegere jaren is de gemiddelde leeftijd van de leerlingen der laagste klasse toegenomen, die van hoogere klassen eenigszins verminderd, zooals uit het volgend overzicht blijkt:

DATA.	1e studiejaar.	2e studiejaar.	3e studiejaar.	4e studiejaar.	5e studiejaar.
Ultimo December 1879 . . .	13.4 jaar	15.8 jaar	17.1 jaar	18.6 jaar	18.9 jaar
» » 1880 . . .	14.5 »	15.3 »	16.8 »	17.8 »	18.8 »
» 1881 . . .	14.6 »	15.3 »	16.5 »	17.1 »	17.7 »
» » 1882 . . .	14.9 »	15.5 »	16.8 »	17.7 »	18.3 »

Het verschil in leeftijd tusschen de laagste en de hoogste klasse, dat als alle leerlingen geregeld elk jaar naar eene hoogere klasse overgingen, juist 4 jaar bedragen zou, was bij het einde van:

1879 3.5 jaar.
1880 4.3 »
1881 3.1 »
1882 3.4 »

Meer en meer verlaten de oudere leerlingen, die in de drie laagste klassen den gemiddelden leeftijd hoog maakten, vóór het bereiken van de twee hoogste klassen de school.

Schoolverzuim.

De cijfers van het schoolverzuim liepen in de verschillende maanden weder zeer uiteen. Het laagste percentage was 4 (in September), het hoogste 8.3 (in Januari). Gemiddeld bedroeg het in dit verslagjaar 6.3 tegen 6.4 in 1881.

In de laatst verloopen 10 jaren bedroeg het percentage van het schoolverzuim aan de afdeeling »hoogere burgerschool":

MAANDEN.	1873	1874	1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	Gemiddeld in 10 jaar.
Januari	5.5	7.6	4.2	7.	6.1	5.6	6.8	4.9	7.5	8.3	6.3
Februari. . . .	6.	5.8	3.9	4.5	5.5	5.6	5.	7.2	5.8	5.6	5.5
Maart	4.5	2.6	3.8	4.	6.	5.	4 8	7.9	5.7	7.4	5 2
April	5.8	4.7	5.3	4.8	4.8	5.3	4.5	5.7	6.2	} 5.3	5.2
Mei	5.6	5.8	5.	3.4	4.8	5.8	5.8	4.9	7.5		5.4
Juni	6.4	4.8	3.8 (a)	3.6 (a)	5. (a)	3.6 (a)	5.1	6.6	4.1	5.7 (b)	4.9
Juli	1.7	2.7	—	—	—	—	5.9	4.	5.3	— (b)	3.9
Augustus . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
September. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.	—
October	3.7	4.7	2.3	4.4	4.9	4.7	5.5	4.6	8.5	6.5	5.
November. . .	8.5	2.6	2.4	4.3	6.	4.2	6.2	4.8	6.2	7.7	5.3
December . . .	10.7	2.7	4.4	5.	4.8	5.6	5.	4 5	6.8	6.8	5.6
Gemiddeld	5.8	4.4	3.9	4.6	5.3	5.	5.5	5.5	6.4	6 3	5.3

Hierbij valt in de eerste plaats in het oog te houden, dat: in 1873 te *Batavia* veel koortsen heerschten en daaronder de zoogenaamde »knokkelkoorts", terwijl in de laatste maanden zich de cholera voordeed; dat in 1879 en 1880 van de laatste 10 jaren aldaar de hoogste aantallen regendagen voorkwamen (*); en in 1881 en 1882 (in 1881 vooral in de laatste drie maanden) de cholera tamelijk sterk heerschte;

(*a*) Van het schoolverzuim in deze maanden bestaat geene aanteekening. Een groot deel dier maanden was aan de overgangsexamens gewijd.

(*b*) Tot en met 1881 begon de cursus den eersten Maandag in October en eindigde hij omstreeks half Augustus. Van daar de ontstentenis van opgaven omtrent het schoolverzuim in de maanden Augustus en September der jaren voorafgaande aan 1882.

Gerekend van den cursus 1881—1882 is en wordt — met beperking der groote vacantie tot ééne maand — het schooljaar telkens eene maand bekort tot 1884—1885 om dan voortaan den eersten Maandag in Juli aan te vangen en half Mei te eindigen.

(*) Namelijk resp. 204 en 213 dagen; na deze cijfers was 171 het hoogste (1870) en 110 het laagste (1877); — het gemiddeld aantal regendagen in de bedoelde negentien jaren (1864—1882) was per jaar 154.

terwijl voor het overige de geringe stijging van het, over 't algemeen toch niet hooge percentage van het schoolverzuim niet onwaarschijnlijk verband houdt met de geleidelijke beperking sedert 1875 en eindelijke afschaffing in 1879 van het internaat.

Het aantal internen dat, in verhouding tot het totaal aantal leerlingen van de hoogere burgerschool:

bij den aanvang van 1873 nog 44 %
» » » » 1874 » 48 %
en » » » » 1875 zelfs 50 %

bedroeg, daalde daarna:

bij den aanvang van 1876 } tot 40 %
» » » » 1877 }
» » » » 1878 » 27 %
» » » » 1879 » 19 %.

Met ingang van den in October van laatstgenoemd jaar aangevangen cursus 1879—1880 behoorde het internaat aan de inrichting, dat vooral in de eerste 15 jaar van haar bestaan ongetwijfeld krachtig had bijgedragen tot snelle verbreiding van het middelbaar onderwijs onder de Nederlandsch-Indische jongelingschap, tot de geschiedenis.

Gedrag en ijver der leerlingen.

Met lof kan weder melding gemaakt worden van het gedrag en den ijver van de groote meerderheid der leerlingen van de afdeeling »hoogere burgerschool."

Dat de uitslag der overgangsexamens dit jaar minder gunstig was dan in vorige jaren, is hierboven op bladz. 9/10 toegelicht.

Beurs gevormd uit de giften van den Koning van Siam.

De twee leerlingen, die laatstelijk, de een in 1880, de ander in 1881, ieder voor de helft in het genot gesteld werden van de rente van dit fonds, bleven dat voorrecht ook in 1882 genieten.

Bibliotheek en verzamelingen.

Ook dit jaar nam de bibliotheek door geschenken en door aankoop van boekwerken in belangrijkheid toe. Dewijl de lokalen der afdeeling B te vochtig bleken te zijn, werden de lessen gegeven op de bovenzaal in het hoofdgebouw.

De verzamelingen verkeeren allen in goeden toestand. Die voor het onderwijs in de aard- en delfstofkunde werd vermeerderd met eene uit *Amerika* ontboden aanvullingscollectie.

Ook voor het onderwijs in het teekenen werden eenige nieuwe hulpmiddelen ontvangen.

Gebouwen.

Het gewoon onderhoud van de gebouwen der inrichting had geregeld plaats. Voor de herstellingen, die aan sommige gebouwen noodig zijn, werden voorstellen ingediend.

---

b. Hoogere burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia.

Bestuur.

Het bestuur over deze school is, zooals reeds boven is vermeld, opgedragen aan het College van Curatoren van het Gymnasium *Willem III* te *Batavia*.

Personeel.

Ingaande met 1 October werd het volgend onderwijzend personeel aan deze inrichting benoemd:

Mej. *V. Van der Plaats*, Directrice, tevens Leerares in de Duitsche taal- en letterkunde;

Mej. *H. S. G. Buijs*, Leerares in de Nederlandsche taal- en letterkunde en in de aardrijkskunde;

Mej. *M. A. Muijderman*, Leerares in de Fransche taal- en letterkunde en in de aardrijkskunde;

Mej. *A. M. Gerth van Wijk*, Leerares in de Engelsche taal- en letterkunde en in de geschiedenis;

terwijl de volgende Leeraars der afdeeling »hoogere burgerschool" van het Gymnasium *Willem III*, tegen het genot eener toelage, met de overige leervakken belast werden, als:

P. Inklaar, met het onderwijs in de beginselen der wiskunde;

D^r. *H. Onnen*, met het onderwijs in de kennis der natuur;

W. C. C. Bleckmann, met het onderwijs in het teekenen.

Leerlingen.

Den 14^en^, 15^en^ en 19^en^ September en later nog op den 30^en^ dier maand (*), hadden te *Batavia* overeenkomstig het daarvoor door het College van Curatoren vastgestelde voorloopig programma, de toelatingsexamens van de 61 opgekomene candidaten plaats, waarvan zich 40 voor het 1^e^, 20 voor het 2^e^ en 1 voor het 3^e^ studiejaar aangemeld hadden.

Daarvan slaagden 47, waarvan 31 voor het 1^e^, 15 voor het 2^e^ en 1 voor het 3^e^ studiejaar.

Ook te *Semarang* en te *Soerabaja* maakten verscheidene adspiranten gebruik van de haar gegeven gelegenheid om op die plaatsen het toelatingsexamen te doen.

Van deze slaagden te *Semarang* 2, beiden voor het 1^e^ en te *Soerabaja* 11, waarvan 9 voor het 1^e^, en 2 voor het 2^e^ studiejaar.

In het geheel slaagden dus bij de examens:

	1^e^ studiejaar.	2^e^ studiejaar.	3^e^ studiejaar.	Totaal.
Te *Batavia*	31	15	1	47
» *Semarang*	2	—	—	2
» *Soerabaja*	9	2	—	11
Te zamen	42	17	1	60

De eerste cursus der school nam een aanvang op den

(*) Voor eene candidaat, die tijdens het algemeen examen door ziekte verhinderd werd daaraan deel te nemen.

2en October 1883, na door den Voorzitter van het College van Curatoren op plechtige wijze te zijn geopend.

Van de te *Semarang* en te *Soerabaja* geëxamineerden werd niets naders vernomen, terwijl van de te *Batavia* geslaagden 5, waarvan 3 voor het 1e, 1 voor het 2e, en 1 voor het 3e studiejaar niet aan den cursus kwamen deelnemen; maar daarentegen 3 van de niet geslaagden als toehoorderessen de lessen in het 1e studiejaar kwamen bijwonen.

De cursus werd dus geopend met 45 leerlingen, volgenderwijs verdeeld:

1e studiejaar	28
2e »	14
Toehoorderessen	3
Totaal	45

Het 1e studiejaar moest al dadelijk in 2 parallelklassen verdeeld worden, omdat het aantal leerlingen voor de 1e klasse het maximum van 25 overschreed.

Weinige dagen na de opening verkregen 2 der na examen tot het 1e studiejaar toegelaten leerlingen vergunning om als toehoorderessen de meeste lessen in het 2e studiejaar bij te wonen, terwijl in November 1 leerling van het 1e studiejaar de inrichting verliet om hare ouders naar elders te volgen.

Op 1 Januari 1883 bedroeg het aantal leerlingen derhalve 44, waarvan 39 voor alle en 5 voor enkele lessen, als:

1e studiejaar:		
leerlingen	25	
toehoorderessen	3	
		28
2e studiejaar:		
leerlingen	14	
toehoorderessen	2	
		16
Totaal		44

De gemiddelde leeftijd der leerlingen van het 1e studiejaar was 14.8 en die der leerlingen van het 2e studiejaar 15 jaar.

Het schoolverzuim bedroeg slechts 2 pCt. De ijver en het gedrag der leerlingen waren bevredigend. De school is voorloopig gevestigd in een daartoe ingehuurd huis te *Rijswijk*.

Inkomsten en Uitgaven.

De inkomsten en uitgaven der te *Batavia* gevestigde inrichtingen voor middelbaar onderwijs, waren als volgt:

	1881.	1882.
Ontvangsten.....	*f* 37.137.21	*f* 32.262.—
Uitgaven.....	» 225.309.53⁵	» 226.402.—
Nadeelig verschil.....	*f* 188.172.32⁵	*f* 194.140.—

---

c. Hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus te Semarang.

Commissie van toezicht.

In de plaats der leden Mr. *J. R. Voute*, die naar *Nederland* vertrok, en *J. Lijnen*, die overleed, werden respectievelijk tot Lid der commissie benoemd, de Heeren *J. M. Rosskopf* en Mr. *H. A. De Groot*, terwijl de commissie zich in de plaats van den naar *Padang* vertrokken Heer *W. Van der Ven* als haren Secretaris toevoegde, den Heer *H. D. Snabilié*.

Personeel.

De in het vorige jaar wegens het verlof naar *Europa* van den Heer *M. Van Westrienen*, ontstane vacature van Leeraar in de Duitsche taal- en letterkunde, was bij den aanvang van 1882 nog onvervuld en werden de lessen in dat vak nog onder vier leeraren verdeeld. Van af het begin van Februari werd daarop de Heer *L. G. Gerhard*, Onderwijzer der 3e klasse bij het openbaar lager onderwijs, met die taak belast, totdat in Augustus de uit *Nederland* ontboden Leeraar in de Duitsche taal- en letterkunde *G. C. Lohman*, zijne betrekking aanvaardde.

De Heer *A. Wijngaard*, Tijdelijk leeraar in de Fransche taal- en letterkunde, werd in Juni benoemd tot Leeraar aan de hoogere burgerschool te *Soerabaja*. In de daardoor ontstane vacature werd voorloopig voörzien, doordat de Heer *C. C. Homburg*, ambtenaar op nonactiviteit, laatstelijk Leeraar in de Nederlandsche taal aan het gymnasium *Willem III* te *Batavia*, in Augustus tijdelijk werd belast met het geven van onderwijs in de Nederlandsche en Fransche talen.

Tusschen dezen Leeraar en den Heer *J. H. Op de Coul*, werd het onderwijs in de Nederlandsche en Fransche taal in dier voege verdeeld, dat de eerste zich daarmede in de beide lagere, de tweede in de drie hoogste studiejaren belastte.

In Januari werden de Heeren *J. W. Segaar* en *J. Julius*, tot dusverre tijdelijk belast, de eerste met het onderwijs in de reken- en stelkunde, de tweede met dat in de moderne talen en hare letterkunde, definitief tot leeraars in gemelde vakken benoemd.

Gedurende de eerste maanden van 1882 werden sommige leeraren door ongesteldheid herhaaldelijk verhinderd hunne lessen te geven. Na dien tijd was de gezondheidstoestand van het onderwijzend personeel gunstiger.

Leerlingen.

Bij het begin van het jaar bedroeg het aantal leerlingen en toehoorders 74, waarvan in het:

1e studiejaar	22
2e »	22
3e »	13
4e »	5
5e »	6
Toehoorders	6

In den loop van het schooljaar werden nog 5 leerlingen toegelaten, waaronder 2 als toehoorders. Er werden in dat tijdperk daarentegen 7 jongelieden afgeschreven, van welke 2 toehoorders waren. Hiervan overleed er 1, terwijl van de anderen werden geplaatst:

3 op eene landelijke onderneming,
1 bij den post- en telegraafdienst,
1 als volontair bij het leger, terwijl
1 met zijne ouders naar elders vertrok.

Daar het eindexamen reeds in de maand Juli een aanvang nam, verzochten de leerlingen der 5e klasse op het einde van het 2e kwartaal om afgeschreven te mogen worden; 5 hunner legden in Juli en Augustus met goed gevolg dat eindexamen af.

Het aantal leerlingen der vier laagste klassen bedroeg dus bij het einde van den cursus 65, waaronder 5 toehoorders.

Aan de overgangsexamens namen 60 leerlingen deel, en wel als volgt:

van het	1e	studiejaar	(22	leerlingen)	tot het	2e	...	14
» »	2e	»	(21	»)	» »	3e	...	13
» »	3e	»	(13	»)	» »	4e	...	8
» »	4e	»	(4	»)	» »	5e	...	3

In het geheel werden dus bevorderd 38 van de 60 leerlingen, of ongeveer 63 pCt. tegen 65.6 pCt. in 1881.

Voor het toelatingsexamen meldden zich aan 35 candidaten, namelijk 33 voor het 1e en 2 voor het 2e studiejaar.

Hiervan slaagden er voor het 1e studiejaar 24 en voor het 2e 2, die op 2 na (1 voor het 1e en 2e studiejaar) allen de lessen kwamen bijwonen, terwijl bij den aanvang van het schooljaar 1882—1883 nog werden ingeschreven: 1 leerling, die te *Soerabaja* het admissie-examen had afgelegd, 1 die aldaar van het 2e tot het 3e studiejaar was bevorderd en 2 oud-leerlingen der school.

Bij het einde van den cursus 1881—1882 verlieten 11 leerlingen de school, waarvan:

1 wegens vertrek naar *Nederland*,
1 » » » *Soerabaja*,
1 » » » *Batavia*,
1 » wanbetaling, terwijl er
2 geplaatst werden op eene landelijke onderneming,
3 bij den post- en telegraafdienst,
1 bij den handel, en
1 als volontair bij het leger.

Bij het begin van den cursus telde de school dus 82 leerlingen, waaronder 1 toehoorder.

Zij waren over de verschillende studiejaren verdeeld als volgt:

29 in het 1e studiejaar
22 » » 2e »
16 » » 3e »
10 » » 4e »
4 » » 5e »
1 toehoorder.

Het 1e studiejaar werd met den aanvang van den cursus in 2 parallelklassen gesplitst; terwijl dit voor het 2e niet meer noodig was:

Voor het einde van het jaar vermeerderde het aantal leerlingen met 1 oud-leerling van het gymnasium *Willem III* te *Batavia*.

Daarentegen werden 3 leerlingen afgeschreven, waarvan:
1 met zijne familie naar *Soerabaja* vertrok,
1 volontair werd bij het leger, en
1 op eene landelijke onderneming werd geplaatst, zoodat op 1 Januari 1883 het aantal leerlingen 80 bedroeg, waarvan:

29 in het 1e studiejaar.
20 » » 2e »
16 » » 3e »
10 » » 4e »
5 » » 5e »

Het schoolverzuim was, wegens den gunstigen gezondheidstoestand, veel minder dan het vorige jaar en bedroeg slechts 6.75 pCt. tegen 12.2 pCt. in 1881. Het gedrag en de ijver der leerlingen lieten niet veel te wenschen over.

Negen leerlingen werden door het studiefonds »*Midden-Java*" ondersteund.

Bibliotheek en verzamelingen.

De bibliotheek onderging weder eene belangrijke uitbreiding door aankoop van vele tijdschriften en boeken en waaronder standaardwerken.

De verzameling van hulpmiddelen werd verrijkt met eene gasmachine, de Alpha Patent Gasmaking Apparatus, die gas uit verfijnde petroleum produceert, ten behoeve van het onderwijs in de schei- en natuurkunde.

Gebouw.

De school bleef gevestigd in het daarvoor ingehuurde gebouw, dat eenige vergrooting behoeft om aan zijn doel geheel te beantwoorden.

---

d. Hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus te Soerabaja.

Commissie van toezicht.

Deze commissie werd op haar verzoek bij gouvernementsbesluit van 12 Maart 1882 n°. 1 ontslagen, terwijl bij datzelfde besluit werden benoemd:

als leden: *J. R. De Jong,*
H. Wakkie,
Dr. *B. Th. W. Van Hasselt,*
G. K. Timmer, en
Mr. *W. C. Veenstra,*

waarvan de Heer *De Jong* als Voorzitter optrad; terwijl de Heer *Veenstra* in Juni naar *Batavia* vertrok en vervangen werd door Mr. *J. J. C. Enschedé.*

De Heer *F. Stokhuijzen* bleef voortdurend als Secretaris fungeeren.

Personeel.

In Maart werd de Heer *Laromiguière Lafon* ontheven van de tijdelijke waarneming der betrekking van Leeraar in de

Fransche taal- en letterkunde. Voorloopig werd in zijne taak voorzien door drie andere Leeraren, totdat tegen het begin van den nieuwen cursus, de benoemde Leeraar in die vakken, de Heer *A. Wijngaard,* zijne betrekking aanvaardde.

De Tijdelijke Leeraar in de wiskunde en het rechtlijnig teekenen werd tot definitief Leeraar in die vakken benoemd.

Leerlingen.

Op 1 Januari telde de school 100 leerlingen waarvan:

31 in het 1e studiejaar.
38 » » 2e »
16 » » 3e »
8 » » 4e »
7 » » 5e »

Er werden voor het einde van den cursus 4 leerlingen tot het 1e studiejaar toegelaten en 8 leerlingen afgeschreven (3 uit het 2e, 2 uit het 3e, 2 uit het 4e en 1 uit het 5e studiejaar).

Van deze laatsten werd er 1 van de school verwijderd wegens wangedrag, 1 wegens wanbetaling, terwijl 5 in verschillende betrekkingen geplaatst werden en van 1 niet werd opgegeven, waarom hij de school verliet.

Bij het eind van den cursus werd de school dus bezocht door 96 leerlingen, waarvan:

35 in het 1e studiejaar.
35 » » 2e »
14 » » 3e »
6 » » 4e »
6 » » 5e »

Van deze namen er 88 deel aan de overgangsexamens, terwijl tot eene hoogere klasse werden bevorderd:

van het 1e studiejaar (35 leerlingen) tot het 2e... 23
» » 2e » (35 ») » » 3e... 15
» » 3e » (12 ») » » 4e... 6
» » 4e » (6 ») » » 5e... 4

dus te zamen 48 van de 88 leerlingen of 59 pCt. tegen 63.9 pCt. in 1881 en 60 pCt. in 1880. Het resultaat was dus nog ongunstiger dan de beide vorige jaren.

De 6 leerlingen van het 5e studiejaar legden allen te *Batavia* met succes hun eindexamen af.

Bij den aanvang van den cursus 1882—1883 werden 22 nieuwe leerlingen tot het 1e studiejaar toegelaten, van welke 1 te *Batavia* het admissie-examen had afgelegd. Voor dit examen hadden zich te *Soerabaja* aangemeld 48 candidaten, allen voor het 1e studiejaar, van welke 24 slaagden, zoodat er 3 zich niet lieten inschrijven.

Voorts werden nog 1 oud-leerling van de hoogere burgerschool te *Semarang* en 1 van het gymnasium *Willem III* te *Batavia* respectievelijk in het 3e en 4e studiejaar toegelaten.

Na afloop van den cursus 1881—1882 verlieten, behalve die van het 5e studiejaar, nog 17 leerlingen de school. Van deze waren 2 van het 2e tot het 3e en 1 van het 3e tot het 4e studiejaar bevorderd en waren de 14 overigen (1 van het 1e, 7 van het 2e, 4 van het 3e en 2 van het 4e studiejaar) niet geslaagd in hun overgangsexamen.

Bij het begin van den nieuwen cursus telde de school dus 97 leerlingen, waarvan:

33 in het 1e studiejaar.
36 » » 2e »
18 » » 3e »
6 » » 4e »
4 » » 5e »

Vóór het eind van het jaar lieten zich nog 7 leerlingen afschrijven, namelijk 2 uit het 1e, 3 uit het 2e, 1 uit het 3e en 1 uit het 4e studiejaar. De overige 90 leerlingen waren verdeeld als volgt:

31 in het 1e studiejaar.
33 » » 2e »
17 » » 3e »
5 » » 4e »
4 » » 5e »

De gemiddelde leeftijd der leerlingen was 16.3 jaar.

Het schoolverzuim varieerde van 2 pCt. in de 5e tot 7.74 pCt. in de 3e klasse.

De gezondheidstoestand der leerlingen was gunstig.

Bibliotheek en Verzamelingen.

De bibliotheek werd door de voortzetting der tijdschriften en vervolgwerken, benevens door aankoop en door als geschenk ontvangen boeken verder aangevuld.

Het scheikundig laboratorium bleef in denzelfden toestand als reeds in het vorig verslag werd vermeld.

De uit *Nederland* aangevraagde physische instrumenten waren nog niet aangebracht.

De hulpmiddelen voor het onderwijs in de natuurlijke historie werden vermeerderd met een aantal uit *Nederland* ontvangen wandplaten. Er bestond nog gebrek aan hulpmiddelen voor het teekenonderwijs.

Gebouw.

De school bleef in de regentswoning gevestigd. De voorgestelde veranderingen en verbeteringen kwamen niet tot uitvoering, omdat de Regeering besloten heeft voor die inrichting een nieuw lokaal te bouwen en de thans als zoodanig gebruikt wordende regentswoning aan hare oorspronkelijke bestemming terug te geven.

Ontvangsten en uitgaven der hoogere burgerscholen te Semarang en Soerabaja.

De uitgaven voor deze beide inrichtingen in 1881 en 1882 waren als volgt:

		1881.		1882.
Traktementen, toelagen enz.....	/	188,980.—	/	187,822.—
Schoolbehoeften enz.	»	12,088.44	»	9,051.—
Gebouwen	»	19,695.—	»	4,800.—
te zamen..	/	220,763.44	/	201,673.—

en de inkomsten:

		1881.		1882.
Schoolgelden te *Samarang*.....	/	13,500.—	/	10,045.—
» » *Soerabaja*	»	15,540.—	»	14,545.—
te zamen..	/	29,040.—	/	24,590.—

Burgeravondschool, verbonden aan de Hoogere burgerschool te Soerabaja.

Personeel.

De Leeraar in het boekhouden *D. E. J. Backer* ontviel door den dood aan de school. Zijne taak werd voorloopig opgedragen aan den Heer *D. Kolling,* Leeraar aan de hoogere burgerschool.

De Leeraar in het rechtlijnig teekenen *J. H. H. d'Arnaud Gerkens* werd als Ingenieur van den waterstaat overgeplaatst en door zijn ambtgenoot, den Heer *Ypes,* vervangen.

Leerlingen.

Het aantal leerlingen, dat op 1 Januari 51 bedroeg, bleef in den loop van het jaar tamelijk standvastig. Er waren op 1 April 47, op 1 Juli 51, op 1 October 50 en op ultimo December 52 leerlingen.

Van deze 52 leerlingen zijn 18 nieuwelingen, 18 wonen de lessen voor de 2e, 8 voor de 3e, 7 voor de 4e en 1 voor de 5e maal bij.

Zij waren als volgt over de beide studiejaren verdeeld:

	1e studiejaar.	2e studiejaar.	Totaal.
Nieuwelingen	16	2	18
Éénjarigen	9	9	18
Twee »	3	5	8
Drie »	1	6	7
Vier »	—	1	1
Totaal	29	23	52

Het volgend overzicht toont aan door hoeveel leerlingen in het geheel het onderwijs in de verschillende vakken werd bijgewoond op ulto. December:

Cijferkunst.....	20	1e studiej.	17	2e studiej.,	totaal	37,
Stel- en meetkunst...	24	» »	20	» »	»	44,
Natuur- en scheikunde	19	» »	14	» »	»	33,
Rechtlijnig teekenen.	22	» »	16	» »	»	38,
Handteekenen.....	16	» »	10	» »	»	26,
Boekhouden	9	» »	4	» »	»	13.

Wat het doel aangaat, waarmede zij de school bezochten, kan worden medegedeeld, dat 20 leerlingen zich wenschten te bekwamen tot opzichter bij den waterstaat, 9 tot leerling-machinist, 4 voor den handel, 3 voor telegrafist en 3 voor teekenaar; terwijl de 13 overige nog geen bepaalde bestemming konden opgeven.

Van de op 31 December aanwezige 52 leerlingen hadden 19 reeds de eene of andere betrekking, als:

7 bij den waterstaat,
3 bij den artillerie-constructiewinkel,
2 in den handel,
1 bij de telegraphie,
1 bij de handelsbank,
1 bij de spoorwegen,
1 bij de militaire-administratie,
1 bij de gouvernementspakhuizen,
1 bij een particulier fabriek,
1 bij het marine-etablissement.

De gemiddelde leeftijd der leerlingen, waarvan 41 tusschen de 12 en 18, en 11 tusschen de 18 en 27 jaar, was 16 jaar en drie maanden tegen $16^1/_2$ jaar in 1881.

Van het 1e tot het 2e studiejaar werden bevorderd voor:

de cijferkunst	11	leerlingen,
de stel- en meetkunde	12	»
de natuurkunde	7	»
het rechtlijnig teekenen	11	»
het handteekenen	3	»
het boekhouden	4	»

Getuigschriften voor het met vrucht doorloopen van den tweejarigen cursus werden toegekend:

voor de cijferkunst	2,
» » stel- en meetkunst	3,
» » natuurkunde	4,
» het rechtlijnig teekenen	4.

Als gunstige resultaten van het onderwijs gedurende den cursus 1881—1882 mogen nog genoemd worden, dat 1 leerling slaagde in het examen van leerling-machinist bij de gou-

vernements marine en 2 in het admissie-examen voor de hoogere burgerschool, terwijl 1 werd geplaatst als teekenaar bij de werken ter verbetering van straat *Madura*, 8 als leerling-teekenaar bij verschillende inrichtingen, 3 als leerling-timmerman, respectievelijk bij den artillerie-constructiewinkel, de staatsspoorwegen en het marine-etablissement, 1 als teekenaar op een fabriek, 1 bij de koloniale bank en 1 als boekhouder op eene suikerfabriek.

Van af 1 September tot ultimo December werden 60 leerlingen ingeschreven, waarvan 41 als oud-leerlingen, 3 als oud-leerlingen der hoogere burgerschool, 1 als hebbende het klein-ambtenaarsexamen afgelegd en 15 met de vereischte getuigschriften van voldoend volbracht lager onderwijs.

De lessen werden over het algemeen zeer geregeld gevolgd, zelfs bij slecht weder en door leerlingen, die op grooten afstand van de school woonden.

Behalve voor het onderwijs in het rechtlijnig teekenen, werd even als vroeger van de leermiddelen der hoogere burgerschool gebruik gemaakt.

Met uitzondering van het teekenlokaal, dat bij hevigen wind niet te gebruiken is, omdat het aan alle zijden open is en dus blootgesteld aan den wind, die men wel door zeilen kan keeren, maar niet zonder tevens het noodige licht te verliezen, verkeerde het gebouw in goeden toestand.

De uitgaven voor deze inrichting bedroegen *f* 9010 tegen *f* 8896 in het vorige jaar.

Aan schoolgelden werd ontvangen *f* 606 tegen *f* 450 in 1881.

B.

LAGER ONDERWIJS

VOOR

EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

§ 1.

Mededeelingen van algemeenen aard.

Aan enkele scholen moesten wegens incompleet van het onderwijzend personeel de lesuren tijdelijk gewijzigd worden.

De verstrekking aan elke openbare lagere school van een exemplaar der Kindercourant, waarvan melding is gemaakt in het vorig verslag, werd in 1882 gestaakt.

Aan de plaatselijke schoolcommissiën werd door den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid bij circulaire van 31 Mei 1882 n°. 7323 verzocht om toezending der notulen harer vergaderingen, ten einde een beter overzicht te verkrijgen van het aandeel, dat die commissiën in het toezicht op het onderwijs nemen en zouden kunnen nemen.

§ 2.

Toezicht op het onderwijs.

Op enkele uitzonderingen na, werden alle scholen door de Inspecteurs bezocht.

De belangstelling der plaatselijke schoolcommissiën in het onderwijs was over het algemeen voldoende.

Ook dit jaar had de gewone jaarlijksche bijeenkomst der Inspecteurs te *Batavia* plaats, ter bespreking van de belangen van het onderwijs.

§ 3.

Acten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs.

Te *Batavia*, *Semarang* en *Soerabaja* werd tweemaal en te *Padang*, *Fort de Kock*, *Makasser*, *Tondano* en *Ambon* eenmaal gelegenheid gegeven voor het afleggen van examens tot het verkrijgen van deze acten.

Te *Makasser* maakte niemand van de gelegenheid gebruik.

De hierbij gevoegde tabel L[a]. A bevat een vergelijkend overzicht van den uitslag der op verschillende plaatsen afgenomen onderwijzersexamens in de beide laatste jaren.

De lessen aan de gouvernements normaalschool te *Batavia* werden geregeld gegeven en in het onderwijzend personeel daarbij kwam geen verandering.

Op 1 Januari waren 15 leerlingen, ingeschreven waarvan:

2 gouvernementsonderwijzers,
11 » onderwijzeressen, en
2 particuliere onderwijzers.

In den loop van het jaar werden 11 leerlingen afgeschreven, namelijk:

4 (2 gouvernementsonderwijzers; 1 gouvernementsonderwijzeres en 1 particulier onderwijzer), wegens het verkrijgen der hoofdacte,
3 wegens overplaatsing,
1 » zwakte,
1 » gebrek aan ambitie,
1 » overlijden,
1 » het verlaten van 's lands dienst en daarop gevolgd huwelijk.

Er werden daarentegen toegelaten 12 leerlingen, als:
2 gouvernements onderwijzers,
8 » onderwijzeressen en
2 particuliere onderwijzers,
zoodat dus onder ultimo December 16 leerlingen waren ingeschreven, waarvan:
3 hulponderwijzers en
10 hulponderwijzeressen in gouvernements dienst,
2 hulponderwijzers en
1 hulponderwijzeres in particulieren dienst.

Bovendien werd aan eene onderwijzeres vergunning verleend om slechts enkele lessen bij te wonen.

Het gebouw en het meubilair verkeerden in goeden staat.

De leermiddelen vereischen nog eenige uitbreiding.

De kosten der normaalschool bedroegen *f* 3040 tegen *f* 3298 (verbeterde opgave) in 1881.

§ 4.

Getal en aard der scholen.

Op ultimo December bedroeg het aantal openbare lagere scholen, volgens staat L[a]. B 122, waarvan 20 meisjesscholen.

Het aantal bijzondere scholen verminderde van 19 tot 17, waarvan 12 voor meer uitgebreid lager onderwijs.

De bijzondere school te *Garoet* genoot in 1882 weder subsidie uit 's lands kas.

In het afgeloopen jaar werden 8 nieuwe scholen geopend:
te *Padang-Sidempoean*,
» *Keboemen*,
» *Gorontalo*,
» *Bangil*,
» *Buitenzorg*,
» *Cheribon*,
» *Malang* en
» *Menado*.

De vier eerste zijn gemengde, de overige meisjesscholen.

De school te *Sampang* kwam nog niet tot stand, wegens het gering aantal kinderen aldaar.

Bij het einde van 1882 moest nog 1 gemengde school op *Onrust* worden geopend.

Ondanks de toenemende gelegenheid van onderwijs te genieten, telde men binnen den kring der afdeelings- en gewestelijke hoofdplaatsen nog 781 kinderen van Europeesche afkomst, die op geenerlei school waren ingeschreven.

In den loop van het jaar werden de bijzondere meisjesschool van Mejuffrouw *Van der Plaats* en de jongensschool van den Heer *De Haas* gesloten.

Nieuwe bijzondere scholen werden niet opgericht.

De namiddaglessen in het teekenen aan de openbare 1e en 3e lagere school te *Batavia* werden voortgezet. Onder ultimo December volgden 27 leerlingen deze lessen.

De teekenscholen te *Semarang* en te *Soerabaja* werden op laatstgenoemd tijdstip respectievelijk bezocht door 87 en 35 leerlingen.

De volgende inrichtingen van onderwijs zijn in staat La. B niet vermeld:

A. de namiddagscholen:

1e. verbonden aan de 1e openbare lagere school te *Semarang*. Zij telt 12 leerlingen, die in de gewone vakken onderwijs ontvangen, terwijl een namiddagles gebezigd wordt voor het geven van onderwijs in handenarbeid naar de methode van *Clausen Kaas*, waarvan de resultaten zeer bevredigend zijn;

2e. verbonden aan de openbare 1e lagere school B te *Semarang*, waar aan 23 leerlingen door 2 onderwijzers onderricht werd gegeven in de gewone leervakken, de Fransche taal en het teekenen;

3e. de avondschool van den Heer *A. J. Ten Brink* te *Semarang*, opgericht in Januari 1882, met het doel om jongelieden voor te bereiden voor het toelatingsexamen der hoogere burgerschool. Het onderricht werd gegeven door 3 leeraren aan 12 leerlingen;

4e. de namiddagschool van den Heer *H. Stoel* te *Semarang*, waar aan 9 leerlingen onderwijs werd gegeven door 2 onderwijzers in de gewone leervakken en de Fransche taal;

5e. van den Heer *G. J. Kerlen* te *Soerakarta*, met 12 leerlingen en onderwijs in de gewone leervakken en in de wiskunde;

6e. van den Heer *J. Kastelijn* te *Soerakarta*, met 22 leerlingen en onderwijs in de gewone leervakken en de Fransche taal;

7e. van Mejuffrouw *M. L. Steinbuch* te *Soerakarta*, waar aan 17 meisjes onderwijs werd gegeven in de gewone vakken en de Fransche taal.

B. de gymnastiekscholen:

te *Semarang* met 55 leerlingen der hoogere burgerschool en 32 leerlingen van andere scholen;

te *Soerakarta* tellende 72 leerlingen, waaronder 42 jongens en 27 meisjes;

te *Djokjakarta* met 77 leerlingen, waarvan 50 jongens en 27 meisjes.

Te *Banda-Neira* werd eene Fröbelschool geopend.

Aan drie inrichtingen werd te *Batavia* voorbereidend onderwijs gegeven, namelijk aan de school der Vereeniging tot het verschaffen van voorbereidend onderricht en in de voorbereidende klassen, verbonden aan de beide scholen der Zusters Ursulinen. Op ultimo December telde de eerstgenoemde school 145 leerlingen (78 jongens en 67 meisjes) en de beide laatstgenoemde klassen 153 leerlingen (72 jongens en 81 meisjes).

Te *Semarang* werkte eene Fröbelschool van de Vrijmetselaarsloge steeds gunstig. Zij telde bij het einde van het jaar 80 leerlingen (47 jongens en 33 meisjes).

Behalve de voorbereidende klassen van het Protestantsch en Roomsch-Katholiek weeshuis te *Semarang*, op ultimo December respectievelijk met 17 en 14 leerlingen, waaronder 19 jongens en 12 meisjes, werd aldaar nog voorbereidend onderwijs gegeven aan de bewaarschool der Zusters Franciscanessen, die bij het einde van het jaar door 65 leerlingen werd bezocht.

Te *Soerabaja* telde men 2 Fröbelscholen, verbonden aan 2 particuliere scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs. Een daarvan, door geestelijke zusters bestuurd, telde op het einde van het jaar 100, de andere 26 leerlingen.

De lessen aan de Normaalschool te *Batavia* tot opleiding van onderwijzeressen bij het voorbereidend onderwijs, verbonden aan de bovengenoemde school der Vereeniging tot het verschaffen van voorbereidend onderricht, werden op ultimo December gevolgd door 8 leerlingen. Bij het eindigen van den tweejarigen cursus in Juli 1882 legden 6 leerlingen een voldoend eindexamen af en verwierven een diploma, dat haar de bevoegdheid geeft aan scholen, door de Vereeniging opgericht, als Hoofd- of Hulponderwijzeres geplaatst te worden.

§ 5.

Omvang en toestand van het onderwijs.

In den omvang van het onderwijs kwam slechts de geringe verandering, dat bij wijze van proef vergund werd de beginselen der Fransche taal aan de gemengde school te *Buitenzorg* te onderwijzen.

De algemeene toestand van het onderwijs bleef ongeveer dezelfde. Omtrent de verschillende leervakken kan nog het volgende worden vermeld:

Lezen.

Het toenemend aantal geschikte leesboekjes, opzettelijk voor Indische scholen samengesteld, maakt het geven van de noodige verklaringen en uitweidingen meer en meer onnoodig. Desniettemin was de zucht, om den inhoud der leeslessen goed te doen begrijpen, nog meermalen oorzaak van noodelooze uitvoerigheid, terwijl nog dikwijls op eene juiste uitspraak niet genoeg werd gelet.

Schrijven.

Het schoonschrijven was hier en daar vrij goed. Bij het overig schriftelijk werk werd dikwerf niet genoeg waarde aan het schrift gehecht.

Vormleer.

In dit vak waren de vorderingen nog weinig bevredigend, hetgeen niet zelden veroorzaakt werd door minder juiste begrippen van het onderwijzend personeel omtrent de eischen van dit onderwijs. Het teekenen naar de methode van *Witte van Citters* begint goede resultaten op te leveren.

Rekenen.

Het onderwijs in dit vak werd over het algemeen op doeltreffende wijze gegeven. Vaardigheid in de uitvoering ontbrak echter nog somtijds.

Nederlandsche taal.

De kennis der Nederlandsche taal is bij de verschillende leerlingen zeer uiteenloopend, daar zij blijkbaar veel afhangt van de omgeving, waarin de leerlingen zich buiten de school bewegen.

Aardrijkskunde.

De leermiddelen in dit vak waren aan de meeste scholen voldoende. Somtijds moest de opmerking gemaakt worden, dat men sommige onderdeelen te uitvoerig behandelde en zich niet genoeg beijverde om spoedig tot een algemeen overzicht te geraken.

Geschiedenis.

De vorderingen in geschiedenis waren verschillend, hoewel meestal weinig bevredigend. Een voorname oorzaak hiervan is, dat vele onderwijzers zich bepalen den kinderen het een of ander uit een geschiedenisboekje te laten lezen.

Kennis der natuur.

Dit vak bekleedde even als de geschiedenis eene ondergeschikte plaats.

Zang.

Naarmate er meer vrouwelijk onderwijzend personeel wordt aangesteld, gaat het onderwijs in dit vak op verscheidene plaatsen achteruit. De zusterscholen en de gemengde school te *Amboina* worden in dit opzicht echter zeer geroemd.

Beginselen van de kennis der levende talen.

De vorderingen van het onderwijs in de beginselen der Fransche taal waren over het algemeen bevredigender aan de bijzondere dan aan de openbare scholen. Aan enkele bijzondere scholen werd ook onderricht gegeven in de Engelsche en Duitsche taal.

Teekenen.

Te *Batavia* kwam verbetering in het teekenonderwijs, te *Semarang* werd het voor de drie openbare lagere scholen voldoende gegeven, terwijl dat te *Soerabaja* gebrekkig en weinig beteekenend bleef.

Aan de bijzondere scholen wordt in den regel weinig werk gemaakt van teekenen.

Gymnastiek.

Omtrent de gymnastiekscholen is boven reeds het vermeldenswaardige medegedeeld.

Op eenige openbare scholen werd voortgegaan met het doen verrichten van eenvoudige lichaamsoefeningen.

Handwerken voor meisjes.

Waar dit onderwijs classicaal werd gegeven, waren de resultaten het meest bevredigend. De regelen op het verstrekken van benoodigdheden voor het onderwijs in de handwerken schijnen goed te werken.

§ 6.

Onderwijzend personeel.

Over het gedrag en den ijver van de meerderheid der onderwijzers en onderwijzeressen viel weder niet te klagen.

De onderwijzeressen blijven dikwerf echter te kort bij het onderwijs, waardoor men onder haar steeds een vrij groot aantal nog weinig bruikbare nieuwelingen heeft.

De onderwijzersvereenigingen te *Semarang* en *Soerabaja* verkeerden in bloeienden toestand; van die te *Batavia* werd niets vermeld.

Uit den staat L[a]. C, waarin een overzicht gegeven wordt van het onderwijzend personeel der openbare en bijzondere lagere scholen op ultimo December 1882, blijkt, dat dit was samengesteld als volgt:

a. aan de openbare lagere scholen:
- 102 hoofdonderwijzers,
- 20 hoofdonderwijzeressen,
- 114 hulponderwijzers,
- 108 hulponderwijzeressen,
- 6 mannelijke kweekelingen en
- 16 vrouwelijke kweekelingen;

b. aan de bijzondere scholen:
- 8 hoofdonderwijzers,
- 9 hoofdonderwijzeressen,
- 15 hulponderwijzers,
- 35 hulponderwijzeressen en
- 6 vrouwelijke kweekelingen.

Voorts blijkt uit den staat L[a]. D dat het onderwijzend personeel aan de openbare scholen, met inbegrip van hen, die met verlof of op wachtgeld waren, op ultimo December 1882 bestond uit:

69 onderwijzers der 1e klasse,
119 » » 2e »
48 » » 3e » met acte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer,
31 » » 3e » met acte van bekwaamheid als hulponderwijzer,

12 onderwijzeressen der 1e klasse,
25 » » 2e »
6 hulponderwijzeressen met acte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres,
98 » » idem zonder idem.
6 mannelijke kweekelingen en
16 vrouwelijke kweekelingen.

In den staat La. E, waaruit het volgend overzicht wordt getrokken, zijn de mutatiën van het onderwijzend personeel uitvoerig vermeld.

1 hoofdonderwijzer, 4 hulponderwijzers en 1 hulponderwijzeres	overleden,
2 hoofdonderwijzeressen, 4 hulponderwijzers en 11 hulponderwijzeressen	werden eervol uit 's lands dienst ontslagen,
6 hulponderwijzeressen	werden eervol van hare tijdelijke opdracht ontheven,
1 hoofdonderwijzer, 1 hoofdonderwijzeres en 2 hulponderwijzeressen	gingen over in andere betrekkingen door plaatsing bij het middelbaar onderwijs,
9 hoofdonderwijzers, 4 hoofdonderwijzeressen, 5 hulponderwijzers en 2 hulponderwijzeressen	vertrokken met verlof naar *Europa*,
4 hoofdonderwijzers, 8 hulponderwijzers en 4 hulponderwijzeressen	werden na terugkeer van verlof weder in dienst gesteld,
21 onderwijzers en 33 onderwijzeressen	traden in dienst bij het openbaar lager onderwijs.

§ 7.

Getal en aard der leerlingen.

De staten La. F, G en H bevatten een overzicht van het aantal, den ouderdom en het geslacht van de kinderen van

Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die op ultimo December 1882 de lagere scholen bezochten.

Het aantal der bedoelde leerlingen aan de openbare scholen bedroeg op dat tijdstip, volgens staat L[a]. F:

7916 tegen
7919 in 1881, hetgeen op eene vermindering wijst van

3 leerlingen.

Op den aangegeven datum bedroeg in 1882 het aantal jongens 4347 en het aantal meisjes 3569 tegen 4408 en 3511 in 1881, gevende dus eene vermindering van 61 jongens en eene vermeerdering van 58 meisjes.

Eene gelijke opgave voor de bijzondere scholen wordt aangetroffen in staat l[a]. G.

Deze werden bezocht door 1751 leerlingen (563 jongens en 1188 meisjes) tegen 1766 (569 jongens en 1197 meisjes) in het vorig jaar, zijnde eene vermindering van 6 jongens en 9 meisjes.

In staat L[a]. H is eene samentrekking gegeven van de staten L[a]. F en G.

Het totaal aantal kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, zoowel op de openbare als op de bijzondere scholen, bedroeg alzoo 9667 (4910 jongens en 4757 meisjes) tegen 9685 leerlingen (4977 jongens en 4708 meisjes) op ultimo December 1881, hetgeen voor de jongens eene vermindering aantoont van 67 en voor de meisjes eene vermeerdering van 59 leerlingen.

In de staten L[a]. I en K worden bijzonderheden vermeld omtrent het onderwijzend personeel en de leerlingen, respectievelijk der openbare en bijzondere lagere scholen.

Aan de openbare scholen werd door 342 personen, de kweekelingen niet medegerekend, onderwijs gegeven aan 9201 leerlingen, hetgeen gemiddeld 1 onderwijzer aangeeft op 26.87 leerlingen tegen 1 onderwijzer op 26.33 leerlingen op het eind van 1881.

Onder het aantal leerlingen waren 852 Inlanders en Vreemde Oosterlingen en dus 145 meer dan in 1881.

Het aantal gratis-leerlingen bedroeg 4193 of bijna 45.5% van het totaal aantal, tegen 47.3% in het vorige jaar.

De leerlingen waren over de verschillende klassen verdeeld als volgt:

laagste klasse..... 4738,
middelste klasse..... 3425,
hoogste klasse..... 1038,

zijnde respectievelijk 194, 242 en 101 meer dan in 1881.

Het schoolverzuim bedroeg gemiddeld 23 dagen per leerling tegen 25 in 1881. De vermindering wordt toegeschreven aan den beteren gezondheidstoestand.

Van de 3680 leerlingen, die in 1882 om verschillende redenen de gouvernements lagere scholen verlieten, waren er slechts 340, die alle klassen doorloopen hadden, tegen 3537 en 346 in het vorige jaar.

Op de bijzondere scholen werd door 67 personen, de kweekelingen niet medegerekend, onderwijs gegeven aan 1761 leerlingen, zijnde gemiddeld 1 onderwijzer op ruim 26 leerlingen tegen bijna 25 in 1881.

Aan den staat L[a]. K, waarin nadere bijzonderheden omtrent deze scholen voorkomen, is het volgende ontleend:

In de laagste klasse waren..... 718 leerlingen,
» » midden » » ..... 702 »
» » hoogste » » ..... 341 »

of respectievelijk 45 minder,
15 meer en
29 minder dan in 1881.

Onder de leerlingen waren 36 Inlanders en Vreemde Oosterlingen tegen 54 in het vorige jaar.

Omtrent het schoolverzuim zijn geen volledige opgaven ontvangen.

§ 8.

Onderwijzerswoningen, schoollocalen, schoolmeubelen en leermiddelen, schoolbibliotheken.

In den staat der onderwijzerswoningen kwam weinig verandering; slechts één moest hersteld worden.

De schoolgebouwen werden goed onderhouden; een twaalftal onderging zware reparatiën.

Nieuwe schoolgebouwen werden opgericht te *Makasser* en te *Besoeki*.

Over het algemeen verkeerden het schoolmeubilair en de leermiddelen in vrij goeden staat.

Van de inrichting der bijzondere scholen kan hetzelfde gezegd worden als in het vorig verslag.

De schoolbibliotheken der openbare lagere scholen werden weder eenigszins uitgebreid en beantwoorden voortdurend aan hun doel.

Uitgaven en ontvangsten van het openbaar lager onderwijs in Ned.-Indië gedurende 1882.

JAREN.	U I T G A V E N.		ONTVANGSTEN.	VERSCHIL.	AANTAL LEERLINGEN.	GEMIDDELDE KOSTEN PER LEERLING.	*Aanmerkingen.*
1882	Aan traktementen, reiskosten enz. der inspecteurs...	f 36052.—					
	» indemniteit voor schrijfloonen aan de plaatselijke schoolcommissiën.	» 2765.—					
	» traktementen en toelagen van onderwijzers.....	» 965244.—					
	» aandeelen der onderwijzers in de schoolgelden	» 17610.—					
	» boeken, schoolbehoeften, meubilair, enz.....	» 65329.—					
	» opleiding van onderwijzers.....	» 3040.—					
	» subsidien aan particuliere Europeesche scholen..	» 1200.—					
	» onderhoud der gebouwen vernieuwingen en nieuwe werken.....	» 89302.—					
	» lokaalhuur.....	» 48490.—					
	» huishuur-indemniteit aan onderwijzers.....	» 247600.—					
	Totaal.....	f 1476632.—	f 170131 —	f 1306501 —	9201	f 141 99⁵	
1881	Aan gezamenlijke uitgaven.	» 1352117.—(*	» 173511 (* —	» 1178606 —	8664	» 136 03	(* Herziene opgave.
	Meer } in 1882	f 124515.—	—	f 127895 —	537	f 5 96⁵	
	Minder }	» —	f 3380 —	—	—	—	

L.a. **A.**

SOORT DER ACTEN VAN BEKWAAMHEID.	Batavia.		Semarang.		Soerabaja.		Padang.		Tondano.		Amboina.		Makasser.		TOTAAL.		AANMERKINGEN.
	Toegelaten.	Afgewezen.	Toegelaten.	Afgewezen.	Toegelaten.	Afgewezen.	Toegelaten.	Afgewezen.	Toegelaten.	Afgewezen.	Toegelaten.	Afgewezen.	Toegelaten.	Afgewezen.	Toegelaten.	Afgewezen.	
I Hoofdonderwijzers	3	1	1	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	5	1	
II Hoofdonderwijzeressen	1	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	1	1	
III Hulponderwijzers	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	
IV Hulponderwijzeressen	8	4	2	6	4	3	»	»	»	»	1	»	»	»	15	13	
V Onderwijzers in de Fransche taal	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	»	
V Onderwijzers in Engelsche taal	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
V Onderwijzers in Hoogduitsche taal	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	»	
V Onderwijzers in wiskunde	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
V Onderwijzers in landbouwkunde	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	
V Onderwijzers in gymnastiek	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	
V Onderwijzers in het teekenen	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
VI Onderwijzeressen in de Fransche taal	2	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	»	
VI Onderwijzeressen in Engelsche taal	»	2	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	
VI Onderwijzeressen in Hoogduitsche taal	»	1	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	1	
VI Onderwijzeressen in het teekenen	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	
VI Onderwijzeressen in rekenen	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
VI Onderwijzeressen in de vrouwelijke handwerken	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
VI Onderwijzeressen in het schoonschrijven	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
TOTAAL IN 1882	19	10	3	6	6	4	2	1	»	»	1	»	»	»	30	21	
» » 1881	21	17	6	8	5	2	»	»	1	2	2	»	1	»	36	29	
Vermeerdering	»	»	»	»	1	2	2	1	»	»	»	»	»	»	»	»	
Vermindering	2	7	3	2	»	»	»	»	1	2	1	»	1	»	6	8	

Ls. **B.**

Getal en aard der scholen in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1882.

GEWESTEN.	Openbare scholen.			Gesubsidiëerde bijzondere scholen.			Niet gesubsidieerde bijzondere scholen.			TOTAAL.		
	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.
Bantam	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Batavia	13	»	13	»	»	»	1	5	6	14	5	19
Krawang	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Preanger-Regentschappen	3	»	3	1	»	1	»	»	»	4	»	4
Cheribon	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Tegal	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Pekalongan	2	»	2	»	»	»	»	»	»	2	»	2
Semarang	13	»	13	»	»	»	3	1	4	16	1	17
Japara	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Rembang	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Soerabaja	11	»	11	»	»	»	»	4	4	11	4	15
Pasoeroean	5	»	5	»	»	»	»	»	»	5	»	5
Probolinggo	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Besoeki	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Banjoemas	4	»	4	»	»	»	»	»	»	4	»	4
Bagelen	3	»	3	»	»	»	»	1	1	3	1	4
Kadoe	2	»	2	»	»	»	»	»	»	2	»	2
Djokdjakarta	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Soerakarta	6	»	6	»	»	»	»	»	»	6	»	6
Madioen	2	»	2	»	»	»	»	»	»	2	»	2
Kediri	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Madoera	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Atjeh en Onderhoorigheden	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Sumatra's Westkust	7	»	7	»	»	»	»	1	1	7	1	8
Benkoelen	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Palembang	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Transporteere...	101	»	101	1	»	1	4	12	16	106	12	118

GEWESTEN.	Openbare scholen.			Gesubsidiëerde bijzondere scholen.			Niet gesubsidiëerde bijzondere scholen.			TOTAAL.		
	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.
Per transport...	101	»	101	1	»	1	4	12	16	106	12	118
Lampongsche Districten.....	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Banka.....	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Riouw en onderhoorigheden.	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Westerafdeeling van Borneo.	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Z. en O.afdeeling van Borneo.	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Celebes en onderhoorigheden.	7	»	7	»	»	»	»	»	»	7	»	7
Menado.....	4	»	4	»	»	»	»	»	»	4	»	4
Amboina.....	4	»	4	»	»	»	»	»	»	4	»	4
Ternate.....	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Timor.....	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
TOTAAL IN 1882...	122	»	122	1	»	1	4	12	16	127	12	139
» » 1881...	115	»	115	1	»	1	4	15	19	120	15	135
Vermeerdering...	7	»	7	»	»	»	»	»	»	7	»	4
Vermindering....	»	»	»	»	»	»	»	3	3	»	3	»

Lit. C.

Onderwijzend personeel bij de lagere scholen in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1882.

GEWESTEN.	Bij de openbare scholen.						Bij de bijzondere scholen.						TOTAAL.					
	Hoofdonderwijzers.	Hulponderwijzers.	Kweekelingen (mannelijke).	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen (vrouwelijke).	Hoofdonderwijzers.	Hulponderwijzers.	Kweekelingen (mannelijke).	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen (vrouwelijke).	Hoofdonderwijzers.	Hulponderwijzers.	Kweekelingen (mannelijke).	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen (vrouwelijke).
Bantam.....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»
Batavia.....	9	14	1	4	33	9	3	6	»	3	20	4	12	20	1	7	53	13
Krawang....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»
Preanger-Regentschappen	3	1	»	»	3	»	1	»	»	»	»	»	4	1	»	»	3	»
Cheribon....	2	2	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	2	2	»	1	2	»
Tegal.....	1	2	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	»	1	»
Pekalongan..	2	1	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	2	1	»	»	1	»
Semarang...	10	15	1	3	15	2	2	1	»	2	9	2	12	16	1	5	24	4
Japara.....	3	3	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	3	»	»	»	»
Rembang ...	3	3	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	3	1	»	»	»
Soerabaja ...	9	16	1	2	12	1	2	7	»	2	6	»	11	23	1	4	18	1
Pasoeroean..	3	3	»	2	5	»	»	»	»	»	»	»	3	3	»	2	5	»
Probolinggo.	2	2	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	2	2	»	1	2	»
Besoeki.....	3	3	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	3	»	»	»	»
Kediri.....	3	2	»	»	2	»	»	»	»	»	»	»	3	2	»	»	2	»
Madioen....	2	»	»	»	2	»	»	»	»	»	»	»	2	»	»	»	2	»
Soerakarta..	5	6	»	1	5	3	»	»	»	»	»	»	5	6	»	1	5	3
Djokdjakarta.	2	5	»	1	4	»	»	»	»	»	»	»	2	5	»	1	4	»
Kadoe.....	1	2	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	1	2	»
Bagelen.....	3	3	»	»	1	»	»	1	»	1	»	»	3	4	»	1	1	»
Banjoemas..	4	3	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	4	3	»	»	1	»
Madoera....	3	»	1	»	2	»	»	»	»	»	»	»	3	»	1	»	2	»
Transporteere	75	88	5	16	93	15	8	15	»	8	35	6	83	103	5	24	128	21

GEWESTEN.	Bij de openbare scholen.						Bij de bijzondere scholen.						Totaal.					
	Hoofdonderwijzers.	Hulponderwijzers.	Kweekelingen (mannelijke).	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen (vrouwelijke).	Hoofdonderwijzers.	Hulponderwijzers.	Kweekelingen (mannelijke).	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen (vrouwelijke).	Hoofdonderwijzers.	Hulponderwijzers.	Kweekelingen (mannelijke).	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen (vrouwelijke).
Per transport	75	88	5	16	93	15	8	15	»	8	35	6	83	103	5	24	128	21
Atjeh en onderhoorigh.	1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	»
Sumatra's Westkust..	6	5	»	1	5	»	»	»	»	1	»	»	6	5	»	2	5	»
Benkoelen...	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»
Palembang..	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»
Lamp. Distr.	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Banka.....	1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	»
Riouw.....	1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	»
Westerafdeeling v. Borneo	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»
Z.- en O.-afd. van Borneo..	1	2	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	»	1	»
Celebes en onderhoorigheden....	6	7	1	1	2	1	»	»	»	»	»	»	6	7	1	1	2	1
Menado.....	3	3	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	3	3	»	1	2	»
Amboina....	3	4	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	3	4	»	1	2	»
Ternate.....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»
Timor.....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»
Totaal in 1882.	102	114	6	20	108	16	8	15	»	9	35	6	110	129	6	29	143	22
» » 1881.	99	115	5	16	99	44	8	16	»	10	39	4	107	131	5	26	138	18
Vermeerdering.	3	»	1	4	9	2	»	»	»	»	»	2	3	»	1	3	5	4
Vermindering.	»	1	»	»	»	»	»	1	»	1	4	»	»	2	»	»	»	»

L^{a}. **D.**

Nominatieve staat der inspecteurs, onderwijzers, onderwijzeressen en kweekelingen bij het openbaar lager onderwijs in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1882.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
		Inspecteurs.	
1	J. M. Rosskopf.	Inspecteur in de 2e afdeeling.	6 Mei 1880
2	W. Van der Lee.	» » » 1e »	4 Jan. 1877
3	H. Meijll.	» » » 3e »	2 Feb. »
		Onderwijzers der 1e klasse.	
1	A. De Bruijn Mz.	Hoofdonderw. 2e sch. Batavia.	14 Jan. 1878
2	J. J. De Weijer.	» 1e » A Batavia.	14 » »
3	J. C. Tamson.	» 3e » id.	11 Feb. 1876
4	L. C. Polderman.	» 2e » Djokdjakarta	2 Maart 1880
5	N. Pol.	Met verlof in Nederland.	
6	G. Ter Marsch.	Idem.	
7	J. A. Bakhoven.	Hoofdonderw. 4e sch. Batavia.	19 Sept. 1877
8	J. F. W. Winterberg.	Op nonactiviteit.	
9	W. H. Heijtman.	Hoofdonderw. sch. Magelang.	10 Dec. 1880
10	E. Asbeck Brusse.	» » » Poerworedjo.	7 Juli 1881
11	R. Burg.	» 5e » Soerabaja.	22 April 1875
12	J. A. Olt.	» » » Cheribon.	17 Oct. 1882
13	J. L. Regenhardt.	» » » Mr.-Cornelis	29 Jan. 1878
14	R. Metelerkamp.	» » » Buitenzorg.	12 Maart 1881
15	H. R. A. Vechtman.	Met verlof in Nederland.	
16	N. Stark.	Idem.	
17	D. M. Kruseman.	Idem.	
18	G. Koldewijn.	Hoofdonderw. sch. Malang.	8 Juni 1878
19	J. J. Fontein.	» 1e » B Batavia.	23 Dec. 1880
20	G. Van der Kaaden.	» 5e » »	19 April 1882
21	A. C. Tjebbes.	Met verlof in Nederland.	
22	J. Valk.	Hoofdonderw. 1e sch. B Semarang.	17 Juni 1881
23	W. F. Den Broeder.	» 1e » Padang.	28 Maart 1878
24	A. Bommel.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
25	J. C. Rikkers.	Hoofdonderw. 1e sch. Djokdjakarta	16 Jan. 1877

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
26	G. Lavell.	Met verlof in Nederland.	
27	W. F. G. L. Haanstra.	Hoofdonderw. 2e sch. Makasser.	6 April 1880
28	D. G. Sigmond.	» 2e » Semarang.	5 » »
29	D. C. J. Kool.	» 1e » Makasser.	30 Sept. 1875
30	A. M. Van Schaik.	Met verlof in Nederland.	
31	L. Hovenkamp.	Hoofdonderw. 2e sch. Soerabaja.	7 Juli 1879
32	J. J. Cleijpool.	» » Pekalongan.	14 Mei 1881
33	W. Tinge.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
34	H. P. Julsing.	Hoofdonderw. sch. Neira.	29 Jan. 1878
35	J. De Quant.	» » Bandong.	9 Oct. 1877
36	D. Feikema.	Met verlof in Nederland.	
37	L. H. Kramer.	Hoofdonderw. 1e sch. A Soerabaja.	16 Feb. 1881
38	H. B. H. Horsker.	» » Amboina.	17 Mei 1879
39	J. J. Looijé.	» 3e » Soerabaja.	19 April 1882
40	K. J. Razelius.	» 1e » B »	10 Oct. 1880
41	W. A. G. Bakker.	» 2e » Padang.	28 Maart 1881
42	M. Ten Cate.	» 1e » Salatiga.	10 Aug. 1878
43	L. Franken.	» » Tagal.	17 Oct 1882
44	C. Wegenaar.	Met verlof in Nederland.	
45	L. P. C. Roskott.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
46	H. J. Zuiderhoek.	Met verlof in Nederland.	
47	J. Van den Bos.	Hoofdonderw. sch. Ambarawa.	1 Maart 1879
48	W. Briel.	» 2e » Soerakarta.	24 April »
49	F. J. Bosch.	» » Modjokerto	7 Juni »
50	J. A. Vermeulen.	» » Rembang.	14 Mei 1881
51	A. Den Hamer.	» 3e » Semarang.	10 Nov. 1882
52	A. J. Bieshaar.	» » Ternate.	20 Aug. 1879
53	Th. J. C. Klaar.	» 6e » Batavia.	15 Oct. »
54	B. Stoutjesdijk.	Gedetacheerd b/h Inl onderwijs.	
55	H. W. Beck.	Hoofdonderw. sch. Kediri.	6 Jan. 1881
56	J. G. Theunissen.	Met verlof in Nederland.	
57	D. A. P. Kok.	Hoofdonderw. 1e sch. A Semarang.	7 Juli
58	J. Dekker.	» » Probolinggo.	23 Dec. 1880
59	J. Ros.	» » Menado.	16 Feb. 1881
60	J. Van der Lof.	» 3e » Soerakarta.	20 Jan. »
61	J. W. Van Leeuwen.	» » Kotta-Radja	28 Maart »
62	D. W. Lantermans.	Met verlof in Nederland.	
63	H. Van Bergen.	Hoofdonderw. 2e sch. Salatiga.	21 Sept »
64	J. Van Heek.	» sch. Bandjermasin.	3 Dec. »
65	J. Westerbeek.	» » Soemenap.	6 Jan. 1882
66	J. Kastelijn.	» » Sidho-ardjo.	21 Maart »

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
67	W. J. R. Zieck.	Hoofdonderw. sch. Pasoeroean.	19 April 1882
68	J. G. Van der Heijden.	» 4e » Soerabaja.	19 » »
69	G. Hemmes.	» 1e » Soerakarta.	19 » »

Onderwijzers der 2e klasse.

1	L. E. Boijer.	Hoofdonderw. sch. Toeban.	28 April 1872
2	N. Laseur.	Met verlof in Nederland.	
3	F. L. H. Goossens.	1e hulponderw. 5e sch. Batavia.	2 Oct. 1876
4	H. Spönhoff.	Hoofdonderw. » Pontianak.	4 Maart 1881
5	J. H. Roduner.	Met verlof in Nederland.	
6	H. Goedhart.	Hoofdond. sch. Tjandi (Semarang)	7 Sept. »
7	J. Verheul.	Met verlof in Nederland.	
8	H. P. G. Obdeijn.	1e hulponderw. sch. Menado.	21 Juni 1878
9	P. Schippers.	Hoofdonderw. » Toeloengagoeng	4 Feb. 1879
10	W. F. Commerell.	» » Bima.	13 Aug. »
11	W. Teunissen.	1e hulponderw. » Grissee.	9 Dec. 1882
12	J. F. Den Hollander.	1e hulponderw. 1e sch. A Semarang	13 Sept. 1880
13	E. G. A. Taenzer.	Hoofdonderw. » Tondano.	11 Jan. 1877
14	J. W. Spekschot.	1e hulponderw. 1e » A Batavia.	29 Nov. 1879
15	J. Verschuil.	1e » 3e » »	26 Aug. 1881
16	J. Knaap.	1e » 1e » Soerakarta.	21 Maart 1882
17	J. Oostenbroek.	Hoofdonderw. sch. Soekaboemi.	3 Aug. 1880
18	B. IJspeert.	» » Madioen.	3 » 1881
19	L. J. Idsinga.	» » Patti.	8 Maart 1879
20	L. Van Leeuwen.	» » Saparoea.	13 Oct. 1880
21	G. Plantema.	» » Priaman.	18 Jan. 1878
22	P. Veen.	» » Tjilatjap.	23 Nov. 1877
23	L. H. Verhoog.	1e hulponderw. 2e sch. Semarang.	11 Mei 1881
24	A. M. Overeijnder.	Hoofdonderw. » Bojolali.	3 Aug. »
25	G. J. van Essel.	1e hulpond. 2e » Djokdjakarta.	4 Maart »
26	W. Meijer.	Met verlof in Nederland.	
27	J. Uhl.	1e hulponderw. sch. Kediri.	25 Aug. 1875
28	C. G. Wemmerslager.	Hoofdonderw. » Koedoes.	9 Juni 1881
29	C. Van Duuren.	1e hulponderw. 1e » B Batavia.	29 Dec. »
30	A. Van Moerkerken.	1e » » Neira.	11 Jan. 1879
31	W. J. Stok.	Met verlof in Nederland.	
32	H. S. Blekkink.	Hoofdonderw. sch. Wonosobo.	21 Jan. 1878
33	B. Japikse.	Op nonactiviteit.	
34	J. W. te Kolsté.	Hoofdonderw. sch. Bezoeki.	1 April »
35	C. Van der Wende.	» » Tjiandjoer.	29 Dec. 1881

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
36	C. Prins.	Hoofdond. sch. Padang-Pandjang	23 Aug. 1880
37	J. Kluiver.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
38	P. M. Heijmans.	Hoofdonderw. sch. Riouw.	29 Sept. »
39	L. J. Westrik.	» » Bonthain.	24 Dec. 1879
40	H. J. H. Bockmeulen.	1e hulponderw. sch. Bandjermasin	23 Aug. 1876
41	H. Grondijs.	Hoofdonderw. » Koepang.	13 Dec. 1878
42	J. W. H. Muller.	1e hulponderw. 2e sch. Padang.	20 Aug. 1881
43	J. A. J. Vorderman.	1e » 3e sch. Soerabaja.	29 April 1879
44	W. H. A. Van Meerkerk.	Hoofdonderw. sch. Poerwakarta.	20 Jan. 1881
45	K. M. Hage.	» » Serang.	29 April 1879
46	S. J. H. Van Merkom.	1e hulponderw. sch. Ambarawa.	29 Sept. 1880
47	J. Van der Woude.	Hoofdonderw. » Fort de Kock.	4 Juli 1881
48	P. Lakeman.	1e hulponderw. » Ternate.	29 Oct. »
49	G. Brinks.	Hoofdonderw. » Bangkalan.	27 Dec. 1880
50	J. H. Damman.	1e hulponderw. » Malang.	15 Oct. 1879
51	J. B. Kampschuur.	1e » » Bandong.	4 Juli 1881
52	H. H. Slangen.	Met verlof in Nederland.	
53	E. A. Reisig.	Hoofdonderw. » Kendal.	1 Sept. »
54	H. Volten.	» » Muntok.	3 Oct. 1878
55	G. Reeman.	1e hulponderw. 1e » B Soerabaja.	11 Juni 1881
56	A. J. Verbeek.	Hoofdonderw. » Pamekasan.	20 Juli 1882
57	H. F. Weehuizen.	« » Klatten.	23 Nov. 1877
58	A. Schouten.	1e hulponderw. 1e » Djokdjakarta.	8 Juni 1878
59	P. Van Vlodrop.	1e » 4e » Batavia.	28 April 1882
60	D. Vooren.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
61	E. A. Haitink v. d. Heijde.	1e hulponderw. sch. Sidhoardjo.	21 Maart 1882
62	A. Nuijsink.	Met verlof in Nederland.	
63	P. A. Burger.	Hoofdonderw. sch. Benkoelen.	4 Juli 1881
64	H. P. F. Witkamp.	1e hulponderw. » Poerworedjo.	28 Feb. »
65	M. P. Bogaard.	wd. » 1e » B Semarang.	30 Dec. 1882
66	A. Baars Wzn.	1e » » Cheribon.	13 Oct. »
67	D. Harting Pzn.	1e » 1e » Salatiga.	1 Sept. 1881
68	G. Olierhoek.	Hoofdonderw. » Oenarang.	24 Dec. 1880
69	W. F. Fels.	» » Indramajoe.	29 April 1879
70	J. Veltens.	1e hulponderw. » Magelang.	17 Jan. 1882
71	C. Stolp.	1e » » Pasoeroean.	8 Juli 1880
72	H. Sonius.	Hoofdonderw. » Bodjonegoro.	26 Aug. 1879
73	F. J. Hanjoel.	1e hulponderw. 2e » Soerabaja.	11 Juni 1881
74	A. Boender.	Hoofdonderw. » Sitoebondo.	20 Jan. »
75	W. E. Endert.	» » Grissee.	28 April 1882
76	G. Adams.	» » Blitar.	6 Jan. 1881

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
77	H. Zeger de Beijll.	Met verlof in Nederland.	
78	J. J. Cuijle.	Hoofdonderw. sch. Bangil.	10 Aug. 1882
79	S. A. Van der Kolff.	1e hulponderw. 2e » Batavia.	17 Juni 1881
80	A. J. J. H. Van Riemsdijk.	1e » » Probolinggo.	24 Dec. 1879
81	W. P. Hillen.	Hoofdonderw. » Banjoewangi.	4 Maart 1881
82	J. J. A. Van Gogh.	» » Banjoemas.	24 Dec. 1879
83	S. Van Rijnbach.	» » Japara	9 Juni 1881
84	J. Postma.	» sch. Padang-Sidempoean.	27 Feb. 1882
85	H. O. Van der Meij.	1e hulponderw. 1e sch. Padang.	19 April 1880
86	W. Van der Veen.	» » Buitenzorg.	21 Mei »
87	A. Knoppert.	Hoofdonderw. » Poerbolingo.	22 Nov. 1882
88	C. W. Mulder.	Met verlof in Nederland.	
89	W. H. Pieters.	Idem.	
90	A. Van Nieuwenhuijzen.	Hoofdonderw. sch. Gorontalo.	6 Jan. 1882
91	W. Nieuwenhuis.	1e hulponderw. 4e » Soerabaja.	18 Oct. 1880
92	J. F. Visser.	1e » 2e » Soerakarta.	24 Dec. »
93	G. J. Kerlen.	1e » 3e » »	20 Jan. 1881
94	H. F. Aukes.	1e » 5e » Soerabaja.	11 » »
95	W. Kooiman.	1e » sch. Mr.-Cornelis.	27 » »
96	J. Borgesius.	Hoofdonderw. » Ngawi.	22 April »
97	J. J. Werst.	» » Kraksaän.	11 Mei »
98	D. J. Pont.	1e hulponderw. 6e sch. Batavia.	» » »
99	A. C. J. Fournier.	1e » » Tegal.	31 » »
100	M. Scheele.	Hoofdonderw. sch. Bandjarnegara.	29 Oct. »
101	J. Luitjes.	1e hulponderw. sch. Kotta-Radja.	22 Nov. 1882
102	T. Kromhout.	1e » 1e » Makasser.	16 Juni 1881
103	H. D. J. Rijnenberg.	Hoofdonderw. » Boelecomba.	16 Sept. »
104	G. Tacoma.	1e hulponderw. 2e » Salatiga.	21 » »
105	J. L. Van der Made.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
106	H. C. De Vletter.	1e hulponderw. sch. Amboina.	21 Nov. »
107	M. H. Burger.	1e » » Pekalongan.	22 Dec. »
108	M. P. L. G. Hansen.	Hoofdonderw. » Palembang.	7 Feb. 1882
109	J. Van Leeuwen.	1e hulponderw. 1e sch. B Semarang.	8 » »
110	W. Schuit.	Hoofdonderw. » Batang.	28 April »
111	D. A. Detmar.	Met verlof in Nederland.	
112	H. Van Bockel.	1e hulponderw. sch. Modjokerto.	5 Juni »
113	H. Schaap.	1e » 1e » A Soerabaja.	28 April »
114	G. Valk.	1e » » Rembang.	16 Juni »
115	P. Backum Pastoor.	Hoofdonderw. » Keboemen.	16 » »
116	D. T. Visser.	1e hulponderw. 2e » Makasser.	16 » »
117	J. E. G. Van Lookeren.	1e » 3e » Semarang.	10 Aug. »

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
118	A. Roose.	1e hulponderw. sch. Soemenep.	10 Aug. 1882
119	G. L. Le Bruijn.	Hoofdonderw. » Maros.	10 » »

Onderwijzers der 3e klasse,

met akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer.

1	M. P. Van Lierop.	Met verlof in Nederland.	
2	F. H. Leroij.	Tijd. middelbaar onderwijs.	
3	H. Van Berne.	Met verlof in Nederland.	
4	A. Verdam.	Hulponderw. sch. Patti.	14 Jan. 1880
5	C. J. F. Gaillard.	3e » » Pasoeroean.	24 Oct. 1881
6	P. Koornstra.	» » Cheribon.	11 Nov. 1882
7	P. F. H. Ockers.	» » Boelekomba.	15 Juni »
8	L. Van der Est.	Tijd. middelbaar onderwijs.	
9	H. Voskuil.	3e hulpond. 1e sch. A Soerabaja.	2 Juli 1880
10	G. Bakker.	2e » 2e » Padang.	28 April »
11	M. Wiessing.	Tijd. b/h Inlandsch onderwijs.	
12	H. Van Goor.	2e hulpond. 1e sch. Djokdjakarta.	4 Maart 1881
13	H. W. De Vriendt.	» » Sitoebondo.	4 Juni 1880
14	A. Van Limborgh.	3e » » Probolinggo.	8 Juli »
15	H. Stoel.	2e » 2e » Semarang.	13 Oct. »
16	W. Van der Spek.	» » Amboina.	30 Aug. »
17	P. Ch. W. Bopp.	» 2e » Soerabaja.	12 Sept. 1882
18	R. A. H. Thierbach.	» » Bonthain.	15 Aug. »
19	J. Kaptijn.	» » Koedoes.	21 Nov. »
20	J. Lammens.	2e » 1e » B Soerabaja.	19 Jan. »
21	A. J. Pontier.	2e » » Tegal.	21 Sept. 1881
22	L. Visser.	» » Ternate.	14 Nov. 1882
23	G. B. Feekes.	» » Tjilatjap.	27 Juni »
24	A. Van der Kolff.	» » Modjokerto.	22 Juni »
25	Th. P. Rienstra.	» » Bodjonegoro.	4 Maart 1881
26	S. C. Pieterse.	» » Pontianak.	15 Sept. 1882
27	L. De Pagter.	2e » 1e » Salatiga.	10 Nov. 1881
28	J. B. Meerkerk.	» 1e » A Soerabaja.	22 » »
29	D. Koumans.	» » Poerwakarta.	20 Dec. »
30	W. Grondijs.	» » Koepang.	6 Jan. 1882
31	P. Prins.	» » Menado.	6 » »
32	R. A. Schoonhoven.	» 1e » B Samarang.	22 Juli »
33	R. Smit.	» » Ambonia.	6 Jan. »
34	J. Poetsma.	» » Blitar.	6 » »
35	S. Hermanides.	» » Poerworedjo.	23 » »

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
36	D. H. Van der Maaten.	Hulponderw. sch. Buitenzorg.	23 Jan. 1882
37	H. H. Muntinghe.	» 1e » Djokdjakarta.	3 Juni »
38	E. Vogelzang.	» 2e » »	1 Aug. »
39	J. Jaspers.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
40	J. W. Enklaar.	Tijd. hulpond. sch. Wonosobo.	22 Maart »
41	F. J. Eijsenburger.	» 3e » Semarang.	1 Sept. 1881
42	O. Van Ganswijk.	» » » Magelang.	4 » 1882
43	W. J. Gerards.	» 3e » Soerabaja.	20 » »
44	B. G. Hogewind.	» » Menado.	11 Oct. »
45	M. De Haas.	» » 2e » Batavia.	11 Nov. »
46	J. Oudkerk.	» » » Saparoea.	1 Dec. »
47	P. A. Biegman.	» 1e » A Batavia.	12 April 1880
48	H. P. Enklaar.	Tijd. gedet. b/h Inl. onderw.	

Onderwijzers der 3e klasse,

niet bezittende eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer.

1	L. A. De la Croix.	2e hulponderw. 3e sch. Semarang.	22 Dec. 1878
2	A. F. Gossiaux.	» sch. Pad.-Pandjang.	13 Aug. 1877
3	L. Jollij.	2e » 5e sch. Soerabaja.	11 Juni 1881
4	A. M. Le Cluse.	» » Oenarang.	1 Sept. »
5	Th. A. Den Daas.	2e » 1e » Makasser.	9 Jan. 1880
6	H. Vanger.	Hulponderw. aan de sch. voor Inl. geneeskundigen te Weltevreden.	
7	L. Vree.	2e hulpond. 3e sch. Soerabaja.	28 Sept. 1880
8	L. R. Reijckers.	» » Banjoewangi.	22 Dec. 1878
9	J. Strijkers.	» » Klatten.	4 Jan. 1879
10	H. E. Böck.	» op wachtgeld.	
11	A. C. Kienitsz.	2e » » Bandjermasin.	12 Maart 1880
12	W. Rijst.	» » Bezoeki.	11 Aug. 1881
13	D. Schoondermark.	Gedetacheerd b/h Inl. onderwijs.	
14	W. Hiemstra.	Hulponderw. 1e sch. Padang.	16 Juni 1882
15	H. W. De Beijl.	» » Serang.	17 Aug. »
16	A. Bijvoet.	» 4e » Batavia.	29 Sept. »
17	J. H. F. Fitter.	Met verlof in Nederland.	
18	A. J. H. M. De Smit.	Tijd. hulpond. sch. Bandjarnegara	27 Juni »
19	D. K. N. Selier.	Met verlof in Nederland.	
20	W. L. Vogelezang.	Hulponderw. sch. Poerbolinggo.	22 Juli »
21	A. Van Dissel.	» » Bojolalie.	21 Nov. »
22	L. G. Gerhard.	» 1e » A Semarang.	26 Aug. »

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
23	A. E. J. Roskott.	Hulponderw. sch. Toeban.	31 Jan. 1882
24	L. Valk.	» 1e » Makasser.	12 Aug. »
25	J. Boekstal.	Tijd. » » Maros.	30 Juni 1881
26	Th. Luijtjes.	» » » Benkoelen.	27 Maart »
27	Th. W. Roes.	» » » Palembang.	21 April »
28	L. C. Van de Woestijne.	» 4e » Batavia.	31 Aug. »
29	L. Stroband.	» » Japara.	7 Nov. »
30	E. F. Moll.	» » Sidhoardjo.	9 Dec. »
31	E. Blok.	» » Neira.	16 » »

Onderwijzeressen der 1e klasse.

1	C. H. Verwohlt.	Hoofdond. 1e meisjessch. Batavia.	20 Feb. 1879
2	A. J. Veltman, geboren Moreau.	Op nonactiviteit.	
3	M. L. Schäfer.	Hoofdond. 1e meisjess. Padang.	2 April 1879
4	M. L. Steinbuch.	» » Soerakarta.	25 Juli »
5	B. A. H. Van Charldorp.	» 2e » Batavia.	8 Aug. »
6	J. E. Van Oeveren, geb. Van Schaik.	Met verlof in Nederland.	
7	R. A. Krull.	Hoofdond. meisjess. Djokdjakarta.	8 Juli 1880
8	H. Sevensma.	» 2e » Soerabaja.	22 Nov. 1881
9	E. C. Gossler.	Met verlof in Nederland.	
10	L. E. Meijer Cluwen.	Hoofdond. meisjess. Semarang.	6 Maart 1882
11	W.A.P.De Bruijn Ouboter.	» » Makasser.	27 Juni »
12	S. E. Geraud.	» 1e » Soerabaja.	13 Sept. »

Onderwijzeressen der 2e klasse.

1	M. M. E. C. Tijdeman.	Met verlof in Nederland.	
2	N. G. S. Lambregcts.	Hoofdonderw. meisjess. Salatiga.	13 Sept. 1882
3	M. Nauta.	Met verlof in Nederland.	
4	O. H. G. Van Ophuijzen, geb. Van Steeden.		
5	C. C. Van Geuns.	1e hulpond. 1e meisjess. Batavia.	3 April 1880
6	A. C. A. Nieuwenhuijs.	Hoofdond. meisjess. Ambarawa.	31 Mei 1881
7	D. P. Fol.	wd. hulpond. » Keboemen.	14 Nov. 1882
8	A. E. Stolp, geb. Hoekstra.	Hoofdond. » Pasoeroean.	8 Juli 1880
9	E. A. Van der Meijden.	» » Menado.	4 Jan. 1882
10	M. F. Der Kinderen.	1e hulpondw. » Soerakarta.	31 Mei 1881

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
11	M. S. C. Bruno.	Hoofdond. meisjess. Bandaneira.	24 Nov. 1881
12	A. H. Janssen.	» » Mr.-Cornelis.	22 » »
13	M. G. Meijer.	1e hulponderw. » Semarang.	24 » »
14	M. Koopal.	Hoofdonderw. » Cheribon.	5 Dec. »
15	B. W. C. Gerlings.	1e hulponderw. » Makasser.	18 » »
16	N. F. E. Filet.	Hoofdonderw. » Buitenzorg.	31 » »
17	E.C.J.C. Graadt v. Roggen.	1e hulpond. 2e meisjess. Soerabaja.	9 Jan. 1882
18	B. H. J. Scherer.	Met verlof in Nederland.	
19	E. Van Loon.	Hoofdond. meisjess. Malang.	9 Feb. »
20	C. G. Van Thielen.	Met verlof in Nederland.	
21	F. H. W. Van Slee.	1e hulpond. meisjess. Padang.	27 Juni »
22	E. M. Ranneft.	Hoofdonderw. » Magelang.	2 Aug. »
23	M.C. v. Ameijden v. Duijm.	1e hulpond. 2e meisjessch. Batavia.	11 » »
24	A. Weits.	Hoofdond. » Probolinggo.	11 » »
25	J. J. C. Van der Willigen.	1e hulpond. » Djokdjakarta.	13 Sept. »

Hulponderwijzeressen

met akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres.

1	J. J. C. Nagel, geb. Bouman.	Hulponderw. sch. Kendal.	18 Juli 1881
2	E. C. Tak.	Tijd. » 2e meisjess. Soerabaja.	14 Sept. »
3	C. H. A. Merz.	» 2e sch. Djokdjakarta.	18 Nov. 1882
4	M. J. Van Lessen.	» » 1e » Salatiga.	24 Juli »
5	C. Monteban.	» meisjess. Malang.	17 Oct. »
6	H. C. Sandt van Nooten.	» sch. Kediri.	15 Juni »

Hulponderwijzeressen

niet bezittende eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres.

1	M. J. Hellendoorn.	Hulponderw. 2e sch. Batavia.	18 Aug. 1877
2	L. Heijnneman.	» meisjess. Padang.	8 Nov. 1882
3	W. A. De Jong.	» sch. Tjiandjoer.	9 Mei 1881
4	A. P. Frölich.	Met verlof in Nederland.	
5	E. d'Ablaing.	Hulponderw. 2e sch. Makasser.	4 Jan. »
6	C. L. Homburg.	» meisjess. Menado.	4 Aug. 1882
7	A. Immink.	Met verlof in Nederland.	
8	A. M. Hoogenstraaten.	Hulpond. meisjess. Magelang.	30 Juli 1878
9	S. E. Wijnveldt.	» 5e » Soerabaja.	19 Dec. 1879
10	E. M. Sexauer.	» 3e » Soerakarta.	7 Juli 1882
11	A. Fol.	» 2e sch. Djokdjakarta.	12 Dec. 1881
12	M. C. Van Epen.	Met verlof in Nederland.	
13	H. G. Smits.	Hulponderwijzeres sch. Salatiga.	10 Juni 1880
14	J. M. C. Kotting.	» meisjess. Semarang.	4 Sept. 1882

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
15	M. E. F. Hageman.	Hulponderw. 1e meisjess. Batavia.	20 April 1881
16	C. C. Van Emmerik.	» sch. Pekalongan.	24 Dec. 1880
17	L. H. Beunis.	» » Toel.-Agoeng.	17 Nov. 1882
18	M. A. L. Sibenius Trip.	» 3e » Batavia.	24 Juni 1881
19	C. M. A. Van den Berg.	Met verlof in Nederland.	
20	A. M. Suur.	Hulponderw. sch. Riouw.	18 Juli »
21	A. W. H. S. Muller, geb. Kobold.	» 1e » A Semarang.	22 Feb. 1882
22	E. A. Sacré.	» 4e » Batavia.	30 Jan. »
23	F. Verver.	» meisjess. Ambarawa.	16 Nov. 1881
24	A. J. Rosskopf.	» 3e sch. Batavia.	13 Maart 1882
25	H. Ch. Rosskopf.	» 1e » B Semarang.	1 Sept. 1881
26	H. G. Nooij.	» » Tondano.	12 Feb. »
27	W. P. L. De Roos.	» 1e » Soerakarta.	3 Juni 1882
28	F. A. Heijnneman.	» 2e » Semarang.	21 Nov. »
29	J. W. C. De Gelder.	Tijd. hulponderw. 2e meisjesch. Soerabaja.	6 Jan. 1881
30	C. C. C. Gude.	Hulponderw. sch. Pasoeroean.	17 Juni »
31	G. L. Van Ham.	Tijd. » » Soekaboemi.	15 Sept. 1882
32	M. L. Breijmann.	» » Fort de Kock.	16 Juni »
33	H. M. Karsen.	» » Sumanap.	15 Dec. 1881
34	C. Wagenaar.	» 3e » Soerabaja.	17 » »
35	J. Lagaunne.	» » Ngawi.	20 Oct. 1882
36	E. M. D. Gude.	» » Djokdjakarta.	1 Aug. »
37	M. J. Bertling.	» meisjess. Probolinggo.	15 Dec. 1881
38	C. E. Süverkropp, geb. Arnold.	» sch. Bandjermasin.	17 Oct. 1882
39	A. V. Kalshoven.	» » Pasoeroean.	6 Sept. »
40	J. A. F. Maijer.	Tijd. » » Bandong.	15 Feb. 1881
41	D. E. J. Van der Werf.	» » Tagal.	26 Oct. »
42	L. M. Janssen, geb. Andeweg.	» » Mr.-Cornelis.	13 Maart 1882
43	C. B. Van Heuckelum.	» 6e » Batavia.	31 Jan. 1881
44	A. C. Scheltema.	» 1e » B Soerabaja.	7 » »
45	S. A. Müller.	» 5e sch. Batavia.	3 Sept. 1882
46	J. E. M. Masthoff.	» » Banjoemas.	11 Juli 1881
47	C. A. G. Berghuis.	» » Probolinggo.	11 » »
48	C. J. Kuipers.	» 1e meisjessch. Soerabaja.	22 Nov. »
49	R. R. Kuipers.	» sch. Malang.	26 Juli 1882
50	L. Ch. Slot.	» » Kota-Radja.	8 Sept. 1881

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
51	J. J. W. Hageman.	Tijd. hulpond. 3e sch. Batavia.	21 Mei 1881
52	M. A. 's Graeuwen.	» meisjessch. Padang.	14 April 1882
53	J. M. G. De Waal.	» » Indramajoe.	13 Dec. »
54	A. G. W. Sol.	» 1e sch. B Batavia.	14 Sept. 1881
55	M. Burgdorffer.	» » Buitenzorg.	23 Jan. 1882
56	J. P. M. Kamerling.	» 6e » Batavia.	13 Juni »
57	A. M. J. Vrendenberg.	» meisjessch. Banda.	11 Dec. »
58	B. Vrendenberg.	» sch. »	11 » »
59	A. M. Bouwmeester.	» » Tjandi.	6 Oct. »
60	E. Joostensz.	» » 2e » Batavia.	28 Sept. 1881
61	M. M. Van der Bijll.	» 2e meisjessch. »	16 Feb. 1882
62	A. M. Verhoeff.	» » » Mr.-Cornelis.	22 Nov. 1881
63	H. C. L. Kiersch.	» » » Cheribon.	30 Jan. 1882
64	L. C. J. Van Renesse.	» 2e » Soerabaja.	19 » »
65	J. J. Ankringa.	» » Pasoeroean.	11 Dec. »
66	Mevr. J. J. Everts, geb. Soeters.	» » Pamakassan.	16 Sept. »
67	M. A. Copper.	» 1e » A Semarang.	22 » »
68	J. P. S. B. Van Eersel.	» » sch. Ambarawa.	16 Mei »
69	F. M. Binnendijk.	» » » Buitenzorg.	31 Dec. 1881
70	H. Loreij.	» » 2e » Soerakarta.	6 Jan. 1882
71	E. C. Wagenaar.	» » Madioen.	8 Dec. »
72	M. A. W. Breijmann.	» » 1e sch. Padang.	25 Aug. »
73	J. C. Cramer, geb. Dibbets.	» » » Muntok.	30 Jan. »
74	E. A. Snijdewint.	» » 1e meisjess. Batavia.	31 Aug. »
75	S. Wartena.	» » 2e » Soerabaja.	26 Juli »
76	M. A. B. De Klerck.	» » Ambarawa.	16 Mei »
77	E. C. Agerbeek.	» » 2e sch. Semarang.	26 April »
78	A. F. S. Kessler.	» » meisjessch. Buitenzorg.	26 » »
79	H. C. Guijot.	» » 1e sch. A Batavia.	15 Juni »
80	A. M. T. Von Faber.	» » » Mr.-Cornelis.	21 Juli »
81	A. M. Rosskopf.	» » 2e » Semarang.	29 » »
82	Ph. Kilian.	» » 1e sch. A Batavia.	11 Aug. »
83	C. A. Munk.	» » 2e meisjessch. »	11 » »
84	J. W. De Vletter.	Hulponderw. 1e sch. B »	31 » »
85	M. H. J. Blankenbijl.	» 4e » Soerabaja.	31 » »
86	D. A. Van Holst Pellekaan.	» 2e sch. »	31 » »
87	J. E. De Graaf.	Tijd. » » Mr.-Cornelis.	15 Sept. »
88	A. W. Humme.	» » 1e » A Soerabaja	16 » »
89	F. W. D. E. Scheltema Beduin.	» » 1e » A Batavia.	29 » »

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	BETREKKING.	DATUM VAN BENOEMING.
90	J. A. F. Zelle.	Hulponderw. sch. Magelang.	7 Nov. 1882
91	A. M. Swerver.	» 2e meisjess. Batavia.	9 » »
92	A. M. Smulders.	Tijd. » » Padang.	15 » »
93	M. L. Visscher v. Gaasbeek.	» » Soerakarta.	18 » »
94	J. C. Termijtelen.	» » 4e sch. Batavia.	28 » »
95	S. J. C. Bosscher.	» 6e » Batavia.	4 Dec. »
96	A. M. Verhoeff.	» » 3e » Soerakarta.	7 » »
97	M. C. Sauw.	» meisjess. Buitenzorg.	15 » »
98	J. W. Slot.	» sch. Kotta-Radja.	17 Oct. »

Kweekelingen.

1	J. F. Young.	School te Rembang.	2 Oct. 1880
2	Mej. E. Waterloo. (onbez.)	» » Klatten.	12 Jan. 1881
3	» G. M. S. Hildering. »	Meisjessch. » Soerakarta.	16 April »
4	» M. J. Kloppenburg »	School » Ambarawa.	20 » »
5	» M. Slier.	2e » Soerakarta.	27 April »
6	» A. W. Voll. »	2e » » Makasser.	13 Juni »
7	» B. P. A. Huizer. »	1e meisjessch. » Soerabaja.	8 Aug. »
8	» E. Berkholst. »	1e » » Batavia.	11 » »
9	E. Pietersz. »	School » Amboina.	13 » »
10	Mej. J. C. Boers. »	1e » A » Semarang.	27 » »
11	R. C. G. Trouerbach. »	1e » » Makasser.	8 Feb. 1882
12	Mej. S. J. Cramer. »	4e » » Batavia.	7 Maart »
13	» A. Nijland. »	» » Mr.-Cornelis.	28 » »
14	» P. M. In der Maur. »	1e meisjessch. » Batavia.	14 April »
15	L. Fontein. »	1e school » Salatiga.	26 Mei »
16	Mej. C. E. Fischer. »	4e » » Batavia.	30 Juni »
17	» M. C. Frolich. »	6e » » »	10 Juli »
18	W. Van der Kolk. »	» » Buitenzorg.	21 » »
19	Mej. C. M. Van Goens. »	Meisjessch. » Mr.-Cornelis.	26 Sept. »
20	» M. Eeg. »	5e school » Batavia.	2 Nov. »
21	M. C. Boom. »	» » Bodjonegoro.	20 Dec. »
22	Mej. S. A. G. G. Weijdemuller. (onbez.)	5e » » Batavia.	29 » »

L^e. E.

Mutatiën onder het onderwijzend personeel van de openbare lagere scholen in Nederlandsch-Indië, gedurende het jaar 1882.

Onderwijzers en onderwijzeressen.

OVERLEDEN:

D. H. Van Kalkeren, laatst 1e hulponderwijzer school Pekalongan.
V. H. Van Leeuwen, » hoofdonderwijzer » Pamekasan.
H. J. De Hes, » 1e hulponderwijzer » Semarang.
G. Van Mill, » met verlof in Nederland.
F. Venema, » hulponderwijzer school Sidhoardjo.
C. J. H. Castens, » hulponderwijzeres 2e meisjesschool Batavia.

ONTSLAGEN:

Eervol uit 's landsdienst:

H. L. Berckenhoff, 1e hulponderwijzer 2e school Makasser.
J. De Jongh, met verlof in Nederland.
P. Van Elsen, 1e hulponderwijzer 2e school Soerakarta.
J. A. Boijer, hulponderwijzer » » Semarang.
M. Gretser, 1e hulponderwijzeres meisjesschool Padang.
A. C. M. Broekhoff, hoofdonderwijzeres » Probolinggo.
M. A. C. Tijdenman, » » Magelang.
A. F. S. Weijhenke, hulponderwijzeres 2e meisjesschool Batavia.
M. C. A. Van Steeden, op nonactiviteit.
A. M. Van Haeften, hulponderwijzeres meisjesschool Magelang.
F. Verver, » » Ambarawa.
J. C. Van Maarseveen, » 1e » Djokdjakarta
M. L. C. E. Reuling, » 3e » Batavia.
J. A. Küpfer, » » Djokdjakarta.
M. C. Th. Slot, » » Kota-Radja.
B. Van Steeden, » » Pasoeroean.
H. Ack Van Tets. » » Buitenzorg.

EERVOL ONTHEVEN:

Van de tijdelijke tewerkstelling als:

Tijd. hulponderwijzeres meisjesschool Buitenzorg, H. E. A. H. De Lannoij.
» » 4e school Batavia, G. J. De Voogt.
» » 1e » Batavia, A. B. W. Van Deun.
» » » Madioen, E. J. J. Castens.
» » 2e » Salatiga, E. W. Van Den Broecke.
» » 3e » Soerakarta, J. P. A. E. Krul Van Stompwijk.

OVERGEGAAN IN ANDERE BETREKKINGEN:

K. W. Praasterink, hoofdonderwijzer, geplaatst bij het middelbaar onderwijs
M. A. Muijderman, hulponderwijzeres » » » » »
H. S. G. Buijs, » » » » »
A. M. Gerth Van Wijk, hoofdonderwijzeres » » » » »

MET VERLOF NAAR EUROPA VERTROKKEN:

N. Stark, hoofdonderwijzer 4e school Soerabaja.
D. M. Kruseman, » 3e » »
G. Lavell, » » Pasoeroean.
D. Teikema, » 5e » Batavia.
D. W. Lantermans, » 3e » Semarang.
N. Laseur, 1e hulponderwijzer Modjokerto.
W. J. Stok, hoofdonderwijzer Palembang.
H. H. Slangen, » Maros.
W. H. Pieters, 1e hulponderwijzer 4e school Batavia.
D. A. Detmar, » » Rembang.
M. P. van Lierop, onderwijzer 3e kl. (tijd. bij het gymnasium).
D. K. N. Selier, hulponderwijzer Ternate.
J. E. Van Oeveren geb. Van Schaik, hoofdonderwijzeres meisjesschool Semarang.
E. C. Gossler, » » Makasser.
B. H. J. Scherer, » » Malang.
C. G. Van Thielen, 1e hulponderwijzeres 2e school Batavia.
C. M. A. Van Den Berg, » Malang.

AANGESTELD NA TERUGKEER VAN VERLOF:

J. F. W. Winterberg, hoofdonderwijzer school Rembang.
J. J. Loogé, » 3e » Soerabaja.
A. Den Hamer, » 3e » Semarang.
W. Theunissen, wd. hulponderwijzer » Grissee.
J. Knaap, 1e » 1e » Soerakarta.
H. W. Praasterink, leeraar gymnasium Willem III.
B. Japikse, 1e hulponderwijzer 1e school B Batavia.
P. Van Vlodrop, » » 4e » »
M. P. Boogaard, hoofdonderwijzer » Onrust.
A. Baars Wzn., 1e hulponderwijzer » Cheribon.
A. Van Der Kolff, » » Modjokerto.
H. W. De Beijl, » » Serang.
A. Bijvoet, » 4e » Batavia.
D. P. Fol, wd. hulponderwijzeres » Keboemen.
L. Heijnneman, » meisjes » Padang.
J. M. C. Kotting, » » » Semarang.
F. A. Heijnneman, » 2e » »

IN DIENST GETREDEN :

Onderwijzers :

W. Grondijs.
P. Prins.
R. A. Schoonhoven.
R. Smit.
J. Poetsma.
S. Hermanides.
D. H. Van der Maaten.
H. H. Muntinghe.
G. J. F. Biegman.
J. W. Enklaar.
O. Van Ganswijk.
W. J. Gerards.
B. G. Hogewind.
M. De Haas.
J. Oudkerk.
Th. Luijtjes.
Th. W. Roes.
L. C. Van de Woestijne.
L. Stroband.
E. F. Moll.
E. Blok.

Onderwijzeressen :

C. H. A. Merz.
M. J. Van Lessen.
C. Monteban.
H. Loreij.
E. C. Wagenaar.
M. A. W. Breijmann.
J. C. Cramer, geb. Dibbets.
J. P. A. E. Krul Van Stompwijk.
E. A. Snijdewint.
S. Wartena.
M. A. B. De Klerck.
E. C. Agerbeek.
A. F. S. Kessler.
H. C. Guijot.
A. M. T. Von Faber.
A. M. Rosskopf.
Ph. Kilian.
C. A. Munk.
J. W. De Vletter.
M. H. J. Blankenbijl.
D. A. Van Holst Pellekaan.
J. E. De Graaff.
A. W. Humme.
F. W. D. E. Scheltema Beduin.
J. A. F. Zelle.
A. M. Swerver.
A. M. Smulders.
M. L. Visscher Van Gaasbeek.
J. C. Termijtelen.
S. J. C. Bosscher.
A. M. Verhoeff.
M. C. Gauw.
J. W. Slot.

L^a. F.

Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en de openbare lagere scholen in

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Bantam	1	2	1	2	2	4	3	1
Batavia	72	55	101	62	126	98	117	86
Preanger-Regentschappen	8	9	8	6	14	12	15	9
Krawang	»	»	1	3	4	»	2	2
Cheribon	3	5	14	4	9	6	15	6
Tegal	3	3	11	7	3	6	3	8
Pekalongan	6	3	4	6	5	6	7	2
Semarang	36	34	71	41	55	55	65	53
Japara	2	6	12	5	9	6	4	7
Rembang	6	3	6	11	10	12	6	6
Soerabaja	58	26	66	49	65	59	81	59
Pasoeroean	»	»	»	»	»	»	»	»
Probolinggo	4	5	11	10	7	10	9	7
Bezoeki	2	3	7	5	5	2	1	5
Banjoewangi	2	1	1	»	8	»	6	»
Kediri	6	7	6	8	9	4	6	8
Madioen	2	6	10	5	9	3	6	7
Soerakarta	29	27	22	21	33	33	37	23
Djokjakarta	7	6	19	20	29	18	21	16
Kadoe	5	8	3	10	9	10	6	7
Bagelen	5	2	10	5	7	3	10	2
Banjoemas	3	6	14	11	7	8	7	7
Madoera	1	»	9	13	8	9	9	7
Atjeh en onderhoorigheden	1	10	3	4	2	9	4	3
Sumatra's Westkust	18	13	27	20	29	22	29	26
Benkoelen	1	3	2	2	2	1	1	1
Palembang	»	»	3	4	1	»	4	5
Transporteere...	281	243	442	334	467	396	474	363

met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1882 Nederlandsch-Indië bezochten.

10 jaar		11 jaar		12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar		TOTAAL		TOTAAL GENERAAL.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	
7	3	»	»	1	»	1	1	»	2	»	»	»	»	16	15	31
118	104	103	86	88	101	89	70	70	56	37	30	16	16	937	764	1701
10	11	9	7	11	12	7	4	9	6	2	5	»	2	93	83	176
2	1	1	3	»	1	3	»	2	2	1	3	»	»	16	15	31
5	8	4	11	8	9	12	8	2	1	2	4	9	»	83	62	145
8	4	5	7	7	5	6	2	4	»	3	1	2	»	55	43	98
3	2	9	6	5	3	4	6	5	»	1	»	»	»	49	34	83
89	58	71	60	68	53	51	43	57	29	29	10	9	6	601	442	1043
3	3	5	2	7	4	5	4	7	3	4	»	»	»	58	40	98
10	3	3	6	10	8	2	8	4	5	1	4	3	»	61	66	127
62	62	64	55	75	53	50	47	47	38	27	25	5	6	600	479	1079
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Bangil ontbreekt
10	9	7	6	9	12	9	7	5	5	8	6	»	2	79	79	158
8	1	3	»	6	4	3	1	4	»	1	»	1	»	41	21	62
2	2	4	1	»	3	2	5	2	»	2	»	»	»	29	12	41
8	7	10	6	13	4	11	4	5	2	6	»	1	»	81	50	131
4	1	»	2	3	2	4	1	1	1	2	»	»	»	41	28	69
34	29	29	22	26	26	17	20	25	22	18	10	10	5	280	238	518
19	16	16	13	17	20	17	6	11	13	19	7	6	5	181	140	321
5	7	8	7	10	8	5	3	4	3	2	6	»	2	57	71	128
5	9	6	6	8	7	5	3	4	»	4	1	2	»	66	38	104
9	11	7	6	3	6	5	3	4	1	6	1	»	»	65	60	125
8	8	5	5	8	7	6	6	3	4	2	2	3	»	62	61	123
6	5	2	1	2	5	1	3	2	»	3	1	»	»	26	41	67
22	14	25	19	17	23	12	21	17	20	19	13	8	16	223	207	430
»	1	1	1	2	»	3	»	1	»	1	»	3	»	17	9	26
»	2	3	2	1	1	2	3	1	1	»	»	»	»	15	18	33
457	381	400	340	405	377	332	279	296	214	200	129	78	60	3832	3116	6948

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport...	281	243	442	334	467	396	474	363
Lampongsche Districten	»	»	»	»	»	»	»	»
Banka	5	6	5	6	1	2	»	2
Riouw	»	4	3	4	1	3	2	2
Wester-afdeeling van Borneo	2	1	5	2	4	2	»	»
Z. en O.afdeeling van Borneo	4	2	7	8	6	6	7	3
Celebes en onderhoorigheden	19	13	28	21	18	20	24	22
Menado	»	»	»	»	»	»	»	»
Amboina	9	12	18	11	28	9	13	18
Ternate	»	2	4	4	5	3	3	1
Timor	1	1	1	»	3	2	2	1
TOTAAL IN 1882...	321	284	511	390	533	443	525	412
» 1881...	323	271	484	386	552	426	517	456
Vermeerdering...	»	13	27	4	»	17	8	»
Vermindering....	2	»	»	»	19	»	»	24

10 jaar		11 jaar		12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar		TOTAAL		TOTAAL GENERAAL.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	
457	381	400	340	405	377	332	279	296	214	200	129	78	60	3832	3116	6948
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
4	»	2	2	1	1	4	1	»	3	1	»	»	»	21	23	44
3	3	»	1	»	4	»	»	1	»	»	»	»	»	10	20	30
3	»	1	»	2	1	»	1	1	»	»	»	»	»	18	7	25
2	10	2	3	7	6	5	5	7	3	3	2	»	»	50	48	98
20	32	18	14	16	24	13	10	22	18	19	8	11	5	208	187	395
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Gorontalo ontbreekt.
17	18	16	19	15	20	19	15	14	9	11	5	5	3	165	139	304
2	1	5	3	»	3	3	2	»	»	2	»	»	»	24	19	43
2	2	3	2	1	1	4	»	1	1	1	»	»	»	19	10	29
510	447	447	384	447	436	380	313	342	248	237	144	94	68	4347	3569	7916
524	423	482	436	423	392	426	307	341	251	256	150	80	33	4408	3511	7919
»	24	»	»	24	44	»	6	1	»	»	»	14	35	»	58	»
14	»	35	52	»	»	46	»	»	3	19	6	»	»	61	»	3

Ls. G.

Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en de bijzondere lagere scholen in

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Batavia	25	25	31	44	29	59	21	61	25	50
Preanger-Regentschappen	»	2	»	»	1	1	»	»	»	1
Semarang	1	7	4	14	12	30	9	26	12	34
Soerabaja	13	29	15	18	16	26	20	30	25	32
Bagelen	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»
Sumatra's Westkust	3	2	»	1	1	»	»	2	1	»
TOTAAL IN 1882	42	65	50	77	59	116	51	119	63	116
» » 1881	41	74	35	101	42	93	49	109	75	115
Vermeerdering	1	»	15	»	17	23	2	10	»	1
Vermindering	»	9	»	24	»	»	»	»	12	»

met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1882 Nederlandsch-Indië bezochten.

11 jaar		12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar		TOTAAL		TOTAAL GENERAAL.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	
28	60	26	60	17	41	15	52	7	28	2	45	226	525	751
1	1	1	1	1	»	1	»	»	»	1	»	6	5	11
16	28	13	26	8	44	4	28	12	37	3	49	94	323	417
18	38	35	40	33	36	26	21	16	28	7	22	224	320	544
»	»	2	2	»	»	1	2	»	1	3	1	7	6	13
»	2	»	1	»	1	1	»	»	»	»	»	6	9	15
63	129	77	130	59	122	48	103	35	94	16	117	563	1188	1751
59	121	82	128	74	121	50	124	38	103	24	108	569	1197	1676
4	8	»	2	»	1	»	»	»	»	»	9	»	»	»
»	»	5	»	15	»	2	21	3	9	8	»	6	9	15

Lit. H.

Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en de openbare en bijzondere lagere scholen

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Bantam	1	2	1	2	2	4	3	1	7	3
Batavia	97	80	132	106	155	157	138	147	143	154
Preanger-Regentschappen	8	11	8	6	15	13	15	9	10	11
Krawang	»	»	1	3	4	»	2	2	2	1
Cheribon	3	5	14	4	9	6	15	6	5	8
Tegal	3	3	11	7	3	6	3	8	8	4
Pekalongan	6	3	4	6	5	6	7	2	3	2
Semarang	37	41	75	55	67	85	74	79	101	92
Japara	2	6	12	5	9	6	4	7	3	3
Rembang	6	3	6	11	10	12	6	6	10	3
Soerabaja	71	55	81	67	81	85	101	89	87	94
Pasoeroean	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Probolinggo	4	5	11	10	7	10	9	7	10	9
Bezoeki	2	3	7	5	5	2	1	5	8	1
Banjoewangi	2	1	1	»	8	»	6	»	2	2
Kediri	6	7	6	8	9	4	6	8	8	
Madioen	2	6	10	5	9	3	6	7	4	1
Soerakarta	29	27	22	21	33	33	37	23	34	29
Djokjakarta	7	6	19	20	29	18	21	16	19	16
Kadoe	5	8	3	10	9	10	6	7	5	7
Bagelen	5	2	10	5	7	3	11	2	5	9
Banjoemas	3	6	14	11	7	8	7	7	9	11
Madoera	1	»	9	13	8	9	9	7	8	8
Atjeh en onderhoorigheden	1	10	3	4	2	9	4	3	6	5
Sumatra's Westkust	21	15	27	21	30	22	29	28	23	14
Benkoelen	1	3	2	2	2	1	1	1	»	
Palembang	»	»	3	4	1	»	4	5	»	
Lampongsche Districten	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Transporteere...	323	308	492	411	526	512	525	482	520	497

met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1882 in Nederlandsch-Indië bezochten.

11 jaar		12 jaar		13 jaar		14 Jaar		15 jaar		16 jaar		TOTAAL		TOTAAL GENERAAL.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	
»	»	1	»	1	1	»	2	»	»	»	»	16	15	31
131	146	114	161	106	111	85	108	44	58	18	61	1163	1289	2452
10	8	12	13	8	4	10	6	2	5	1	2	99	88	187
1	3	»	1	3	»	2	2	1	3	»	»	16	15	31
4	11	8	9	12	8	2	1	2	4	9	»	83	62	145
5	7	7	5	6	2	4	»	3	1	2	»	55	43	98
9	6	5	3	4	6	5	»	1	»	»	»	49	34	83
87	88	81	79	59	87	61	57	41	47	12	55	695	765	1460
5	2	7	4	5	4	7	3	4	»	»	»	58	40	98
3	6	10	8	2	8	4	5	1	4	3	»	61	66	127
82	93	110	93	83	83	73	59	43	53	12	28	824	799	1623
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Bangil ontbreekt.
7	6	9	12	9	7	5	5	8	6	»	2	79	79	158
3	»	6	4	3	1	4	»	1	»	1	»	41	21	62
4	1	»	3	2	5	2	»	2	»	»	»	29	12	41
10	6	13	4	11	4	5	2	6	»	1	»	81	50	131
»	2	3	2	4	1	1	1	2	»	»	»	41	28	69
29	22	26	26	17	20	25	22	18	10	10	5	280	238	518
16	13	17	20	17	6	11	13	19	7	6	5	181	140	321
8	7	10	8	5	3	4	3	2	6	»	2	57	71	128
6	6	10	9	5	3	5	2	4	2	5	1	75	44	117
7	6	3	6	5	3	4	1	6	1	»	»	65	60	125
5	5	8	7	6	6	3	4	2	2	3	»	62	61	123
2	1	2	5	1	3	2	»	3	1	»	»	26	41	67
25	21	17	24	12	22	18	20	19	13	8	16	229	216	445
1	1	2	»	3	»	1	»	1	»	3	»	17	9	26
3	2	1	1	2	3	1	1	»	»	»	»	15	18	33
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
463	469	482	507	391	401	344	317	235	223	94	177	4395	4304	8699

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport...	223	308	492	411	526	512	525	482	520	497
Banka	5	6	3	6	1	2	»	2	4	»
Riouw	»	4	3	4	1	3	2	2	3	3
Wester-afdeeling van Borneo	2	1	5	2	4	2	»	»	3	»
Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo	4	2	7	8	6	6	7	3	2	10
Celebes en onderhoorigheden	19	13	28	21	18	20	24	22	20	32
Menado	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Amboina	9	12	18	11	28	9	13	18	17	18
Ternate	»	2	4	4	5	3	3	1	2	1
Timor	1	1	1	»	3	2	2	1	2	2
TOTAAL IN 1882...	365	349	561	467	592	559	576	531	573	563
» » 1881...	364	345	519	487	594	519	566	545	599	538
Vermeerdering...	»	4	42	»	»	40	10	»	»	25
Vermindering....	1	»	»	20	2	»	»	14	26	»

11 jaar		12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar		TOTAAL		TOTAAL GENERAAL.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	
463	469	482	507	391	401	344	317	235	225	94	177	4395	4304	8699
2	2	1	1	4	1	»	3	1	»	»	»	21	23	44
»	1	»	3	»	»	1	»	»	»	»	»	10	20	30
1	»	2	1	»	1	1	»	»	»	»	»	18	7	25
2	3	7	6	5	5	7	3	3	2	»	»	50	48	98
18	14	16	24	13	10	22	18	19	8	11	5	208	187	395
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Gorontalo ontbreekt.
16	19	15	20	19	15	14	9	11	5	5	3	165	139	304
5	3	»	3	3	2	»	»	2	»	»	»	24	19	43
3	2	1	1	4	»	1	1	1	»	»	»	19	10	29
510	513	524	566	439	435	390	351	272	238	110	185	4910	4757	9667
541	557	505	520	500	428	391	375	294	253	104	141	4977	4708	9685
»	»	19	46	»	7	»	»	»	»	6	44	»	49	»
31	44	»	»	61	»	1	24	22	15	»	»	67	»	18

L^e. I.

Staat van het onderwijzend personeel en van de leerlingen onder ultimo

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen	Getal leerlingen onder ultimo December 1882							
					Kweekelingen			Europeanen		Inlanders Christenen		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterlgn.	
	Hoofdonderwijzers.	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	mannelijke	vrouwelijk.	Ultimo December 1881.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
															1^e Inspectie-
Batavia 1^e school A	1	»	2	3	»	»	200	183	34	»	»	1	»	»	
» 1^e » B	1	»	1	2	»	»	135	95	53	»	»	»	»	»	
» 2^e » .	1	»	2	2	»	»	170	134	45	»	»	»	»	12	
» 3^e » .	1	»	1	*a*4	»	»	174	82	42	»	»	4	»	4	
» 4^e » .	1	»	3	2	»	2	213	136	56	»	»	8	»	2	
» 5^e » .	1	»	1	1	»	1	59	28	19	»	»	2	»	8	
» 6^e » .	1	»	1	2	»	2	110	68	36	»	»	4	»	8	
» 1^e meisj. » .	»	1	»	*a*5	»	1	152	»	159	»	»	»	»	»	
» 2^e » » .	»	1	»	*b*4	»	1	110	»	117	»	»	»	»	»	
Meester-Cornelis..	1	»	1	3	»	1	169	115	58	»	»	1	»	10	
» meisjesschool	»	1	»	1	»	1	26	»	41	»	»	»	»	»	
Buitenzorg.....	1	»	2	2	1	»	185	96	44	1	»	1	»	9	
c) » meisjesschool	»	1	»	*b*2	»	»	»	»	60	»	»	»	»	»	
Poerwakarta.....	1	»	1	»	»	»	44	16	15	»	»	6	»	»	
Bandong.....	1	»	1	1	»	»	81	56	41	»	1	1	»	»	
Tjiandjoer.....	1	»	»	1	»	»	31	10	28	»	»	»	»	3	
Soekaboemi	1	»	»	1	»	»	37	27	14	»	»	1	1	2	
Cheribon.....	1	»	2	»	»	»	107	63	17	»	»	7	»	»	
c) » meisjesschool	»	1	»	1	»	»	»	»	28	»	»	»	»	»	
Indramajoe.....	1	»	»	1	»	»	34	20	17	»	»	»	»	»	
Serang.....	1	»	1	»	»	»	38	16	15	»	»	1	»	1	
Telok-Betong(*) .	»	»	»	»	»	»	11	»	»	»	»	»	»	»	
Benkoelen.....	1	»	1	»	»	»	21	17	9	»	»	»	»	5	
Padang 1^e school.	1	»	2	1	»	»	115	107	47	»	»	»	»	»	
» 2^e » .	1	»	2	»	»	»	95	48	20	»	1	4	»	1	
» meisjes » .	»	1	»	3	»	»	86	»	100	»	»	»	»	»	
Priaman.....	1	»	»	»	»	»	21	8	8	»	»	»	»	»	
Transporteere.	20	6	24	42	1	9	2424	1325	1123	1	2	41	1	65	

aan de openbare lagere scholen in Nederlandsch-Indië, December 1882.

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de midden klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen die de school verlieten, na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen die de school verlieten, om verschillende redenen.	*Aanmerkingen.*
afdeeling.									
218	»	108	69	41	4927	23	8	94	
148	4	67	57	24	2942	20	12	40	
191	157	104	76	11	4856	25	6	71	
132	94	71	34	27	3875	29	10	118	*a*) Waaronder één zonder bezoldiging.
202	154	118	60	24	5022	25	11	136	
57	33	39	18	»	3156	55	2	28	
116	63	63	40	13	3188	27	4	64	
159	»	»	122	37	2444	15	6	69	
117	79	»	104	13	2839	24	21	33	*b*) Waaronder één op voorloopig traktement.
184	72	76	75	33	3318	18	16	55	
41	20	»	33	8	630	15	4	5	
151	81	90	50	11	5511	36	5	142	
60	31	»	48	12	1564	26	»	12	*c*) Geopend in Januari 1882.
37	22	19	13	5	854	23	2	10	
99	46	46	39	14	1785	18	2	26	
41	12	25	10	6	1138	28	2	6	
45	26	20	18	7	1423	31	»	12	
87	30	40	42	5	4644	58	»	62	
28	12	»	25	3	896	32	»	12	
37	18	18	16	3	915	24	»	5	
33	22	22	10	1	819	24	5	11	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	*) In den loop van 1882 wegens gering aantal leerlingen tijdelijk gesloten.
31	24	19	9	3	529	17	»	4	
154	»	110	15	29	2811	28	5	30	
74	65	53	14	7	3238	34	3	46	
100	44	»	67	33	2201	22	2	20	
16	3	5	8	3	170	10	»	6	
2558	1112	1113	1072	373	65695	26	126	1117	

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen	Getal leerlingen onder ultimo December 1882							
					Kweekelingen.			Europeanen.		Inlanders Christenen		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterlgn.	
	Hoofdonderwijzers.	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	mannelijke	vrouwelijk.	Ultimo December 1881.	jongens	meisjes	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport	20	6	24	42	1	9	2424	1325	1123	1	2	41	1	65	»
Fort de Kock....	1	»	»	1	»	»	37	35	18	»	»	»	»	»	»
Padang-Pandjang..	1	»	1	»	»	»	33	15	9	»	»	»	»	»	»
PadangSidempoean	1	»	»	»	»	»	»	10	5	»	»	»	»	»	»
Kotta-Radja	1	»	»	1	»	»	74	26	41	22	4	»	»	»	»
Muntok.....	1	»	»	1	»	»	46	21	23	»	»	»	»	5	2
Palembang.....	1	»	1	»	»	»	46	15	18	»	»	1	»	»	»
Riouw.....	1	»	»	1	»	»	28	10	20	»	»	»	»	»	»
Pontianak.....	1	»	1	»	»	»	24	18	7	»	»	»	»	1	»
TOTAAL.	28	6	27	46	1	9	2712	1475	1264	23	6	42	1	71	2
															2e Inspectie-
Semarang 1e sch. A	1	»	2	2	»	»	142	119	39	»	»	4	»	»	»
» 1e » B	1	»	3	1	»	1	152	107	43	»	»	1	»	»	»
» 2e »	1	»	2	3	»	»	168	131	54	»	»	14	»	1	»
» 3e »	1	»	3	»	»	»	108	53	39	11	2	6	»	»	»
» meisjes »	»	1	»	2	»	»	64	»	84	»	»	»	»	»	»
» sch. teTjandi	1	»	»	1	»	»	39	27	17	»	»	3	»	»	»
Salatiga 1e lag. sch.	1	»	2	1	1	»	110	65	31	»	»	13	»	12	»
» 2e » »	1	»	1	»	»	»	61	27	10	4	1	1	»	6	»
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	48	»	41	»	»	»	»	»	»
Kendal.....	1	»	»	1	»	»	43	6	8	»	»	10	»	1	»
Oengaran	1	»	1	»	»	»	33	13	14	»	»	1	»	»	»
Ambaraw.....	1	»	1	1	»	1	80	53	29	12	4	3	»	3	»
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	34	»	33	»	»	»	»	»	»
Tegal.....	1	»	2	1	»	»	196	55	43	»	»	11	»	»	»
Pekalongan.....	1	»	1	1	»	»	81	40	30	»	»	1	»	»	»
Batang.....	1	»	»	»	»	»	22	8	4	»	»	2	»	2	»
Japara.....	1	»	1	»	»	»	32	19	9	»	»	2	»	5	1
Koedoes.....	1	»	1	»	»	»	30	16	17	»	»	5	»	1	»
Pati.....	1	»	1	»	»	»	48	23	14	»	»	»	»	»	»
Rembang.....	1	»	1	»	1	»	83	32	35	»	»	2	»	»	»
Transporteere.	17	3	22	16	2	2	1574	794	594	27	7	79	»	31	1

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de midden klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen die de school verlieten, na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen die de school verlieten, om verschillende redenen.	*Aanmerkingen.*
2558	1112	1113	1072	373	65695	26	126	1117	
53	35	28	16	9	1628	31	3	9	
24	18	16	6	2	699	29	»	22	
15	2	5	9	1	76	5	»	2	25 April 1889 geopend.
93	72	61	24	8	1801	19	1	51	
51	19	26	17	8	497	9	1	13	
34	21	15	18	1	851	25	1	30	
30	7	16	14	»	213	7	»	14	
26	3	14	11	1	295	11	1	13	
2884	1289	1294	1187	403	71755	25	133	1271	
afdeeling.									
162	2	71	71	20	5076	30	7	52	
151	»	53	77	21	3430	22	12	48	
200	172	138	51	11	6196	30	4	71	
111	96	79	32	»	3565	32	1	68	
84	49	»	66	18	2539	30	»	30	
47	23	28	15	4	1309	28	»	18	
121	1	67	40	14	1644	14	7	41	
49	34	39	6	4	1143	23	1	50	
41	8	»	26	15	429	10	»	8	
25	8	15	9	1	943	34	»	33	
28	24	19	8	1	827	3	1	31	
104	60	69	28	7	2430	23	3	43	
33	11	»	28	5	407	12	»	15	
109	51	57	42	10	2186	20	»	35	
71	38	41	21	9	1467	20	7	31	
16	2	9	7	»	333	21	»	11	
36	27	24	12	»	1988	58	1	6	
39	3	27	12	»	868	22	»	9	
37	22	22	14	1	694	19	3	26	
69	37	37	23	9	984	14	4	46	
1533	668	795	588	150	38458	25	54	672	

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen.	Getal leerlingen onder ultimo December 1882.							
	Hoofdonderwijzers.	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen.		Ultimo December 1881.	Europeanen		Inlanders Christenen		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterlgn.	
					mannelijke	vrouwelijk.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport	17	3	22	16	2	2	1574	794	594	27	7	79	»	31	1
Toeban	1	»	1	»	»	»	29	13	11	»	»	6	»	»	»
Bodjonegoro	1	»	1	»	»	»	57	16	20	»	»	9	2	»	»
Banjoemas	1	»	»	1	»	»	41	17	18	»	»	12	»	»	»
Tjilatjap	1	»	1	»	»	»	55	24	17	»	»	1	»	6	»
Poerbolinggo	1	»	1	»	»	»	30	11	14	1	»	6	»	»	»
Bandjarnegara	1	»	1	»	»	»	24	13	11	»	»	15	»	»	»
Poerworedjo	1	»	2	»	»	»	108	46	22	»	»	12	»	6	»
Keboemen	1	»	»	1	»	»	»	9	13	»	»	21	»	»	»
Wonosobo	1	»	1	»	»	»	30	11	3	»	»	18	»	4	»
Magelang	1	»	2	1	»	»	84	57	41	»	»	2	»	4	1
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	33	»	30	»	»	»	»	»	»
Djokjakarta 1e sch.	1	»	3	1	»	»	153	101	52	2	»	7	»	4	»
» 2e »	1	»	2	2	»	»	161	80	23	37	13	9	»	2	»
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	68	»	65	»	»	»	»	»	»
Soerakarta 1e sch.	1	»	1	1	»	»	83	58	20	»	»	»	»	»	»
» 2e »	1	»	1	2	»	1	127	95	52	1	2	»	»	»	»
» 3e »	1	»	2	1	»	»	110	84	52	»	»	»	»	4	»
» meisjessch.	»	1	»	2	»	1	84	»	79	»	»	»	»	»	»
Klatten	1	»	1	»	»	1	55	27	21	»	»	16	»	»	»
Bojolali	1	»	1	»	»	»	29	16	14	»	»	»	»	»	»
Madioen	1	»	»	1	»	»	36	20	17	»	»	8	»	1	»
Ngawi	1	»	»	1	»	»	46	21	11	»	»	10	»	»	»
Kediri	1	»	1	1	»	»	77	43	21	»	»	7	»	7	»
Blitar	1	»	1	»	»	»	47	22	16	»	»	10	»	2	»
Toeloeng-Agoeng	1	»	»	1	»	»	27	16	13	»	»	1	»	1	1
Bandjermasin	1	»	2	1	»	»	120	50	48	14	6	»	»	9	»
Totaal.	40	6	47	35	2	5	3198	1644	1298	82	28	249	2	81	3
															3e Inspectie-
Soerabaja 1e sch. A	1	»	3	1	»	»	179	132	42	»	»	»	»	»	»
» 1e » B	1	»	2	1	»	»	83	74	60	»	»	»	»	»	»
» 2e »	1	»	2	1	»	»	111	89	23	»	»	»	»	»	»
Transporteere	3	»	7	3	»	»	373	295	125	»	»	»	»	»	»

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de midden klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen die de school verlieten, na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen die de school verlieten, om verschillende redenen.	*Aanmerkingen.*
1533	668	795	588	150	38458	25	51	672	
30	15	16	9	5	838	28	»	11	
47	26	27	17	3	1498	31	2	26	
47	15	28	14	5	771	14	3	11	
48	20	30	17	1	2355	49	4	25	
32	20	14	16	2	412	13	1	7	
39	9	34	5	»	427	11	»	6	
86	41	50	27	9	2722	31	4	42	
43	16	30	7	6	483	11	2	3	Geopend 30 Juni 1882.
36	6	19	17	»	472	13	»	7	
105	46	80	16	9	1625	15	2	30	
30	10	»	24	6	519	17	1	7	
166	2	114	36	16	2706	16	4	35	
164	137	119	36	9	2814	17	2	61	
65	9	»	45	20	666	10	3	15	
78	»	46	25	7	1374	17	7	47	
150	113	130	18	2	1736	12	7	46	
140	69	95	30	15	2023	14	2	43	
79	18	»	61	18	1547	20	10	17	
64	29	30	29	5	755	12	2	16	
30	24	18	10	2	468	15	»	19	
46	15	29	14	3	861	20	»	17	
42	20	32	10	»	1020	24	»	19	
78	46	42	25	11	1604	21	2	32	
50	21	25	21	4	568	11	3	17	
32	20	17	13	2	1122	35	»	19	
127	71	73	40	14	2699	21	8	46	
3387	1486	1893	1170	324	72543	21	120	1296	
fdeeling.									
174	1	113	37	24	3654	21	4	86	
134	»	80	44	10	2973	25	5	29	
112	98	67	36	9	4262	37	9	27	
420	99	260	117	43	10889	26	18	142	

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen.	Getal leerlingen onder ultimo December 1882							
	Hoofdonderwijzers.	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen.		Ultimo December 1881.	Europeanen		Inlanders Christenen		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterlgn	
					mannelijke	vrouwelijk.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport	3	»	7	3	»	»	373	235	125	»	»	»	»	»	»
Soerabaja 3e school	1	»	2	2	»	»	144	116	39	»	»	4	»	3	»
» 4e »	1	»	1	1	»	»	66	32	21	»	1	»	»	»	»
» 5e »	1	»	2	1	»	»	110	100	23	»	»	»	»	»	»
» 1e m. sch.	»	1	»	1	»	1	32	»	48	»	»	»	»	»	»
» 2e »	»	1	»	4	»	»	148	»	151	»	»	»	»	»	»
Grissee	1	»	»	»	1	»	37	10	27	»	»	8	»	1	»
Modjokerto	1	»	2	»	»	»	69	24	22	»	»	10	»	1	»
Sidho-ardjo	1	»	2	»	»	»	52	35	23	»	»	3	»	»	»
Pamakassan	1	»	»	1	»	»	31	21	15	»	»	2	»	1	»
Sumenap	1	»	»	1	1	»	64	33	31	»	»	1	»	»	»
Bangkallan	1	»	»	»	»	»	22	15	8	»	»	»	»	»	»
Pasoeroean	1	»	2	2	»	»	151	87	32	»	»	12	»	3	»
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	44	»	40	»	»	»	»	»	»
Bangil	1	»	»	»	»	»	»	14	3	»	»	»	»	»	»
Malang	1	»	1	1	»	»	93	53	33	»	»	4	1	3	»
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	»	»	25	»	»	»	»	»	»
Probolinggo	1	»	2	1	»	»	107	67	37	»	»	»	»	1	1
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	36	»	36	»	»	»	»	»	»
Kraksaan	1	»	»	»	»	»	19	12	6	»	»	»	»	»	»
Bezoeki	1	»	1	»	»	»	26	20	7	»	»	1	»	2	»
Sitoebondo	1	»	1	»	»	»	33	21	13	»	»	2	»	»	»
Banjoewangi	1	»	1	»	»	»	47	26	12	»	»	2	»	1	»
Makasser 1e school	1	»	3	»	1	»	109	81	43	»	»	»	»	5	1
» 2e »	1	»	1	1	»	1	98	63	37	2	»	1	»	7	»
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	57	»	50	»	»	»	»	»	»
Maros	1	»	1	»	»	»	29	19	9	»	»	»	»	»	»
Bonthain	1	»	1	»	»	»	40	17	13	»	»	5	»	1	»
Boelekomba	1	»	1	»	»	»	31	19	14	»	»	3	»	»	»
Bima	1	»	»	»	»	»	12	9	2	»	»	»	»	»	»
Menado	1	»	3	»	»	»	173	56	26	25	10	3	»	21	»
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	»	»	32	»	5	»	»	»	»
Tondano	1	»	»	1	»	»	39	6	17	13	»	»	»	»	»
Transporteere	28	7	34	25	3	2	2292	1251	1020	40	16	63	1	50	1

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de midden klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen die de school verlieten, na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen die de school verlieten, om verschillende redenen.	*Aanmerkingen.*
420	99	260	117	43	10889	26	18	142	
162	115	108	52	2	5397	35	»	59	
54	18	35	17	2	1072	18	2	36	
123	97	57	46	20	3044	26	2	58	
48	»	»	32	16	339	9	»	22	
151	98	»	137	14	6263	41	10	49	
46	28	25	18	3	771	18	4	8	
57	38	35	19	3	1068	16	2	15	
63	29	36	19	8	1416	21	2	17	
39	19	19	11	9	†	†	†	†	† Niet opgegeven.
65	48	42	21	2	1988	29	4	13	
23	1	13	7	3	787	34	»	3	
134	53	82	38	14	2174	15	15	54	
40	†	»	33	7	647	16	7	5	
17	8	15	2	»	»	»	»	»	
94	39	67	19	8	1830	21	2	63	
25	14	»	19	6	315	10	»	7	
106	49	60	35	11	1780	17	»	49	
36	14	»	30	6	1043	28	4	28	
18	»	11	5	2	770	42	2	9	
30	12	13	10	7	923	34	»	12	
36	18	20	14	2	1265	32	»	23	
41	31	20	19	2	729	16	2	12	
129	3	82	33	14	2206	18	5	25	
110	85	80	18	12	2360	23	4	15	
50	21	»	17	33	998	1	4	7	
28	23	17	9	2	498	17	»	6	
36	29	22	9	5	1052	28	3	15	
36	30	15	20	1	436	12	1	14	
11	8	7	2	2	341	29	»	5	
141	†	104	29	8	3499	25	»	53	
37	†	»	30	7	393	10	»	6	
36	8	14	18	4	600	17	»	14	
2442	1036	1259	902	278	56993	24	93	844	

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen.	Getal leerlingen onder ultimo December 1882							
					Kweekelingen			Europeanen.		Inlanders Christenen		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterlgn.	
	Hoofdonderwijzers.	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	mannelijke	vrouwelijk.	Ultimo December 1881.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport	28	7	34	25	3	2	2292	1251	1020	40	16	63	1	50	1
Gorontalo.....	1	»	»	»	»	»	»	6	9	»	»	»	»	»	20
Amboina.....	1	»	3	»	»	»	144	81	61	4	4	2	1	1	»
Banda (Neira)....	1	»	1	1	»	»	111	68	22	11	»	1	»	»	1
» meisjessch.	»	1	»	1	»	»	46	»	40	»	»	»	»	»	1
Saparoea.....	1	»	»	»	»	»	46	17	14	11	2	1	»	»	»
Ternate.....	1	»	1	»	»	»	77	24	19	8	4	»	»	19	»
Koepang.....	1	»	1	»	»	»	38	19	10	5	1	»	»	»	1
TOTAAL.	34	8	40	27	3	2	2754	1466	1195	79	27	67	2	70	2
Recapi-															
1e afdeeling.....	28	6	27	46	1	9	2712	1475	1264	23	6	42	1	71	2
2e »	40	6	47	35	2	5	3198	1644	1298	82	28	249	2	81	3
3e »	34	8	40	27	3	2	2754	1466	1195	79	27	67	2	70	2
TOTAAL IN 1882	102	20	114	108	6	16	8664	4585	3757	184	61	358	5	222	29
» » 1881	99	16	115	99	5	24	»	»	»	»	»	»	»	»	1
Vermeerdering	3	4	»	9	1	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Vermindering	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de midden klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen die de school verlieten, na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen die de school verlieten, om verschillende redenen.	*Aanmerkingen.*
2442	1036	1259	902	278	56993	24	93	844	
35	12	34	1	»	»	»	»	»	Geen staten ingezonden.
154	106	90	56	8	1967	12	2	35	
103	58	62	30	11	2446	23	7	40	
41	18	»	32	9	747	18	4	17	
45	26	39	5	1	693	14	»	11	
74	33	42	28	4	1322	15	5	28	
36	18	25	11	»	1207	33	»	10	
2930	1307	1551	1065	311	65285	22	111	985	

tulatie.

2881	1289	1294	1187	405	71755	25	133	1271
3387	1486	1893	1170	324	72543	21	120	1296
2930	1307	1551	1065	311	65285	22	111	985
9201	4082	4738	3422	1038	209583	23	364	3552
8664	4098	4544	3183	937	217558	25	346	3291
537	»	194	239	101	»	»	18	261
»	16	»	»	»	7975	2	»	»

Ls. K.

Staat van het onderwijzend personeel en de leer Nederlandsch-Indië onde

SCHOLEN.		Aantal						Getal leerlingen onder ultimo December 1881.	Getal leerlingen onder ultim					
WAAR.	VAN WIEN.	Hoofdonderwijzers.	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	Kwekelingen. Mannelijke.	Kwekelingen. Vrouwelijke.		Europeanen. jongens.	Europeanen. meisjes.	Inlanders Christenen. jongens.	Inlanders Christenen. meisjes.	Inlanders niet Christenen jongens.	Inlanders niet Christenen meisjes.
1e Inspectie														
Batavia....	R. J. L. Weijhenke ...	1	»	1	»	»	»	62	32	»	»	»	1	»
»	J. Thie.	1	»	4	»	»	»	101	115	»	»	»	3	»
»	Mej. Philipsen (Ursulinen)	»	1	»	8	»	»	171	11	162	»	»	»	»
»	» v. d. Werdt (idem)..	»	1	»	10	»	4	315	23	321	»	»	»	»
»	» Van der Plaats...(*)	»	»	»	»	»	»	59	»	»	»	»	»	»
»	M. De Haas.....(*)	»	»	»	»	»	»	47	»	»	»	»	»	»
»	Mevr. Vethake.....	»	1	»	1	»	»	28	2	24	»	»	»	»
»	J. Beck.....	1	»	1	1	»	»	22	43	18	»	»	»	»
Garoet.....	J. Van Ham.....	1	»	»	»	»	»	15	6	5	»	»	1	5
Padang....	Mej. Van Haastert.....	»	1	»	»	»	»	14	6	9	»	»	»	»
	TOTAAL...	4	4	6	20	»	4	834	238	539	»	»	5	5
2e Inspectie-														
Semarang..	Van het R. C. weeshuis: Jongensschool.....	1	»	»	»	»	1	38	40	»	»	»	»	»
» ..	Meisjesschool.....	»	1	»	4	»	»	144	»	145	»	»	»	»
» ..	Van het Prot. weeshuis.	1	»	1	1	»	1	109	54	62	»	»	»	»
» ..	Van de zusters Franciscanessen.....	»	1	»	4	»	»	123	»	116	»	»	»	»
Poerworedjo	» mevr J. H. M. Witkamp Thissen.....	»	1	1	»	»	»	20	7	6	»	»	»	»
	TOTAAL.....	2	3	2	9	»	2	434	101	329	»	»	»	»

ngen aan de bijzondere lagere scholen in ltimo December 1882.

cember 1882.			Getal leerlingen in de			Verzuimde schooldagen.		Getal leerlingen die de school verlieten.		*Aanmerkingen.*
reemde osterlingen.										
jongens.	meisjes.	Totaal.	laagste klasse.	midden klasse.	hoogste klasse.	Totaal in het jaar.	Gemiddeld per kind.	na al de vakken te hebben doorloopen.	om verschillende redenen.	
fdeeling.										
13	»	46	6	21	19	281	6	14	6	(*) Gesloten tengevolge van indiensttreding bij het Gouvernement van de hoofden dier scholen.
»	»	118	30	45	43	561	5	20	12	
»	»	173	74	60	39	524	3	4	52	
»	»	344	141	155	48	2021	6	3	72	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	26	12	10	4	»	40	»	24	
»	»	61	25	26	10	†	†	†	†	† Opgaven ontbreken.
»	»	17	8	3	6	368	21	»	5	
»	»	15	6	5	4	76	5	»	7	
13	»	800	302	325	173	3731	46	31	178	
fdeeling.										
»	»	40	16	19	5	960	24	»	10	
»	»	145	90	29	26	2016	14	10	9	
»	»	116	45	57	14	1678	13	6	13	
»	»	116	50	44	22	2150	18	»	50	
1	»	14	2	8	4	476	34	»	7	
1	»	431	203	157	71	7280	17	16	89	

SCHOLEN.		Aantal						Getal leerlingen onder ultimo 1881.	Getal leerlingen onder ultimo					
						Kwekelingen.			Europeanen.		Inlanders Christenen.		Inlanders niet Christenen.	
WAAR.	VAN WIEN.	Hoofdonderwijzers.	Hoofdonderwijzeressen.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	Mannelijke.	Vrouwelijke.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
3e Inspectie-														
Soerabaja...	K. J. Teppers. (Geestelijke broeders.)	1	»	*a*4	»	»	»	166	150	»	2	»	»	»
» ..	Mej. M. C. J. van den Heuvel. (Zusters Ursulinen.)	»	1	»	*b*5	»	»	256	»	251	»	»	»	»
» ..	Mej. Huigens.	»	1	»	*c*1	»	»	47	»	53	»	»	»	»
» ..	K. Nanning.....	1	»	*d*3	»	»	»	83	64	»	»	»	»	»
	TOTAAL...	2	2	7	6	»	»	552	214	304	2	»	»	»
Recapi-														
1e Inspectie-afdeeling		4	4	6	20	»	4	834	238	539	»	»	5	5
2e »		2	3	2	9	»	2	434	101	329	»	»	»	»
3e »		2	2	7	6	»	»	552	214	304	2	»	»	»
	TOTAAL IN 1882....	8	9	15	35	»	6	1820	553	1172	2	»	5	5
	» » 1881....	8	10	16	37	»	4	»						
	Vermeerdering....	»	»	»	»	»	2	»						
	Vermindering.....	»	1	1	2	»	»	»						

December 1882.			Getal leerlingen in de			Verzuimde schooldagen.		Getal leerlingen die de school verlieten.		*Aanmerkingen.*
Vreemde Oosterlingen.										
jongens.	meisjes.	Totaal.	laagste klasse.	midden klasse.	hoogste klasse.	Totaal in het jaar.	Gemiddeld per kind.	na al de vakken te hebben doorloopen.	om verschillende redenen.	
afdeeling.										
»	»	152	68	56	28	1193	8	17	37	*a.* Nog 2 schrijfmeesters en 1 instructeur in gymnastiek.
»	»	251	122	98	31	700	7	6	36	*b.* Nog 3 huisonderwijzeressen en 3 Fröbelonderwijzeressen.
»	»	53	9	29	15	475	9	3	16	*c.* Nog 2 onderwijzeressen voor Fransch en Engelsch, 3 privaatdocenten, 1 Fröbelonderwijzeres, 1 gymnastiek- en 1 teekenonderwijzer.
10	»	74	14	37	23	1921	$22^1/_2$	5	8	*d.* Nog 2 privaatdocenten en 1 gymnastiekonderwijzer.
10	»	530	213	220	97	4289	$16^1/_2$	31	97	
tulatie.										
13	»	800	302	325	173	3731	46	31	178	
1	»	431	203	157	71	7280	17	16	89	
10	»	530	213	220	97	4289	$16^1/_2$	31	79	
24	»	1761	718	702	341	15300	9	78	346	
		1820	763	687	370	†	†	†	†	
		»	»	15	»	†	†	†	†	
		59	45	»	29	†	†	†	†	